

Skogsbruket

1-2004

Hur placera i fonder

Skattejämförelse på kort sikt

Skogsbruket

ORGAN FÖR SVENSKBYGDENS SKOGSHUSHÅLLNING I FINLAND

NR 1 2004. ÅRGÅNG 74

4 HUR PLACERA I FONDER?

FONDPLACERINGAR ÄR I DE FLESTA FALL LÅNGA TILL SIN NATUR.

5 SKOGSÄGARE OCH SKOGSINDUSTRIN INFÖR ÅR 2006

SKOGSÄGARE MED AREALBESKATTNING SKALL BEAKTA DRIVNINGSTIDEN VID VIRKESFÖRSÄLJNING PÅ ROT.

10 ARBETE I STORMFÄLLD SKOG

ATT ARBETA MED VINDFÄLLEN ÄR ETT RISKFYLLT ARBETE SOM HELST BORDE UTFÖRAS MED AVVERKNINGSMASKINER.

14 FRÅGOR HOPAR SIG KRING BLÄDNINGSBRUK

BLÄDNINGSBRUK ÄR EN ALLMÄNT ANVÄND METOD I MELLANEUROPA.

22 VÄRMEFÖRETAGEN BLEV FLER

VÄRMECENTRALERNA ÖKAR I ANTAL.

24 LÄROAVTAL GAV EXAMEN

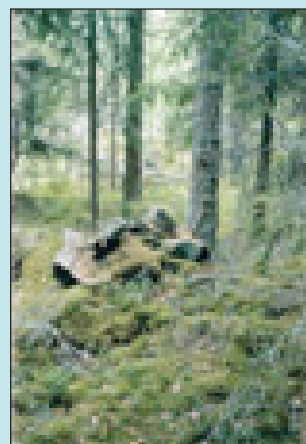
SKOGSARBETARE OCH ENTREPRENÖRER HAR TAGIT GRUNDEXAMEN INOM SKOGSBRUK.

26 VARIERANDE VÄDERFÖRHÅLLANDEN

DE SENASTE ÅREN HAR VÄDERLEKEN VARIT EXEPTIONELL.

28 SKADEGÖRARE HOTAR VIRKESIMPORTEN

EN MASK OCH EN FJÄRIL KAN PÅVERKA FINLANDS SKOGSINDUSTRI.

Utgivare

Föreningen för Skogskultur rf

Redaktion

Orrspelsgränden 4, 00700 Helsingfors

tfn: (09) 156 21

fax: (09) 156 2433

skogsbruket@tapio.fi

Sampo: 800013-577591

Aktia Bank: 405554-52359354

FöreningsSparb. Sverige 5036-7119

Chefredaktör

Tage Fredriksson

tfn: 09-156 2420

tage.fredriksson@tapio.fi

Redaktionssekreterare

Marianne Palmgren

tfn: 09-156 2295

marianne.palmgren@tapio.fi

Redaktör

Gerd Mattsson-Turku

tfn: 09-156 2419

gerd.mattsson-turku@tapio.fi

Fasta medarbetare

Anne Manner tfn: 050-560 6639

anne.manner@agrolink.fi

Christian Hildén tfn: 050-571 8115

christian.hilden@kolumbus.fi

Heimhällen Oy Ab

Ombrytning

Margita Lindgren, Ekenäs Tryckeri

Adressförändringar och prenumerationer

Pia Wikström (09) 156 2422

pia.wikstrom@tapio.fi

Annonser:

Oy Adving Ab / Ingmar Qvist

Kärrbyvägen 160

10160 Nylands Degerby

tfn (09) 221 3246

fax (09) 221 3425

ingmar.qvist@adving.inet.fi

En helårsprenumeration (11 nummer) kostar 33 € i Finland, i Sverige 300 SEK och i övriga länder 40 €.

Halvår (6 nummer) kostar 20 € i Finland, i Sverige 180 SEK och i övriga länder 24 €.

ISSN 0037-6434

Ekenäs Tryckeri Ab, Ekenäs 2004

I österled

Virkeshandel och övrig handel med Ryssland har gamla anor. Berättelser om vedhandel och annan handel till Petersburg lever kvar i folkmun bland äldre människor. En metropol med fler invånare än hela Finland ligger nu och i framtiden endast 100 km från vår östgräns. Med alla mått mätt är den potentiella köpkraften stor.

Från Sovjettiden kommer vi bäst ihåg de stora projekt som beslöts om på hög politisk nivå i samråd med bergsråden inom ramen för bilateral handel.

Virkesimporten når nästan varje år nya rekordnivåer och ses här hemma på skogsägarhåll ofta som ett störande element i virkeshandeln. Ett kort tankeexperiment om att stoppa importen ger som resultat att industrin skulle skadas allvarligt. Faktum är dock att skogsindustrin redan till betydande del är beroende av importerat virke. Fastän den inhemska virkesmarknaden kanske en kort tid skulle gagnas vore följderna på längre sikt negativa. Detta gäller främst björkmassaveden och i stigande grad också timmer. Timmerimporten är redan ett livsvillkor för flera sågverk speciellt i de östra delarna av landet och beroendet ser ut att öka. Skatteomläggningen om ett par år kan betyda ytterligare ett lyft för importen av sågningsdugligt virke.

Som en verklig störning kan ses importen av grov björk som släpptes fri för några år sedan. Samtidigt har fanerindustrin i Ryssland utvecklats, även med finskt kapital. Tallmassavedsimport är i det närmaste en styggelse då våra egna skogar bågvar av tallmassaved samtidigt som priserna på björkvirket och tallmassaveden dalat med besked.

Då Sovjetväldet kraschade rasade också skogsindustrin kraftigt i Ryssland. I ett land med skriande brist på det mesta för vanliga medborgare finns en oändlig marknad för en hemmaindustri. Under flera år har också utländska investeringar gjorts i rysk skogsindustri med varierande framgång. Även finsk skogsindustri som varit mycket återhållsam med tanke på den stora möjligheterna i öst har börjat investera i främst mekanisk industri. Det gäller att skaffa erfarenheter om man någon gång vill bli stor i det land som har de största skogsresurserna och har en väldig marknad. Ryssland kan på många sätt jämföras med Sydamerika och andra världsdelar som med tanke på investeringar betraktas som intressanta. Skillnaden är dock den att Ryssland är en granne som Finland har mera erfarenheter av. Det faktum att vi finns på samma breddgrader gör att vi också har goda kunskaper i rent skogliga och ekologiska frågor.

Krångel vid gränsöverskridningar och andra problem vid gränsen hör till vardagen nu och i framtiden. Trots det har virkesströmmen vuxit hela tiden. En växande industriell verksamhet som bygger på rysk råvara oberoende av vilken sida på gränsen den byggs är ett måste. Alternativet att endast fungera som virkesimporterande land fungerar naturligtvis också, åtminstone en tid. Verksamheten här i hemlandet stöds bättre av verksamhet i vårt östra grannland än vid ekvatorn.

Hur placera i fonder?

FONDPLACERINGARNA ÄR FÖRUTOM DE KORTA RÄNTEFONDERNA LÅNGA TILL SIN NATUR. INGENTING HINDRAR ATT MAN REALISERAR SNABBT OM UTVECKLINGEN VARIT BRA, MEN MAN SKALL VARA BEREDD PÅ ATT HÅLLA MEDLEN BUNDNA I MINST NÅGRA ÅR.

Aktiefonder

Aktiefonder är kanske det man i första hand tänker på när det blir tal om fonder. I denna grupp hittar vi internationella, inhemska och branschfonder. Alla dessa kan dessutom jobba med mycket olika riskprofil beroende på fondens strategi. Det gäller således att verkligen fördjupa sig i fondens verksamhet för att kunna vara säker på att man får det man vill ha. Alla vill ha en hög avkastning, men vill man samtidigt ta en hög risk?

Bland aktiefonderna kommer vi att följa upp Aktia Capital, som placerar i stora välskötta finska börsbolag. En stor del av bolagen har internationell verksamhet vilket innebär att vi ganska långt är beroende av internationella konjunkturer trots att placeringarna går till inhemska bolag.

Geografiska fonder

Geografiska fonder är i allmänhet aktiefonder som meddelar var de har sina placeringar.

Geografiskt är Aktia Capital bunden till Finland och i hög grad beroende av internationella konjunkturer.

Länderna i västvärlden har blivit allt mer sammankopplade med varandra och följer liknande konjunkturcyklar. En placerare som vill få en riskspridning till stånd bör således söka marknader som följer andra mönster. Till denna grupp hör bland annat Kina, Ryssland och Östeuropa.

Med tanke på att Ryssland ligger granne med oss och även påverkar vår ekonomi har vi beslutat följa upp Roburs Rysslandfond. Den andra fonden som vi kommer att följa upp i denna grupp är Mandatum Global, som placerar i hela världen.

Branschfonder

Branschfonder är fonder som placerar internationellt inom en speciell bransch. Här hittar vi bland annat fonder som placerar i läkemedelsindustrin, elektronik eller finans.

I vår fortsatta uppföljning kommer vi att följa upp Nordea Foresta tillväxt, det vill

säga en fond som placerar i skogsindustriföretag.

Räntefonder

För den som vill minimera sina risker och samtidigt nöjer sig med en låg avkastning är räntefonderna ett bra alternativ. Bland räntefonderna hittar vi dels fonder som placerar i korta räntepapper och dels fonder som placerar i längre räntepapper typ statsobligationer.

De korta räntefonderna följer mycket bra utvecklingen på till exempel 3 månaders euriborräntor. De långa räntefonderna kan däremot bete sig mycket lömskt om till exempel 5 års räntorna plötsligt skulle stiga. En sådan stegring sänker nämligen värdet på alla äldre räntepapper inklusive de som finns bakom en lång räntefond.

Resultatet blir plötsligt en värdesänkning och negativ avkastning i stället för de 5–6 procent som man trodde att skulle bli resultatet. Sjunger de långa räntorna får man en motsatt effekt och kan känna sig nöjd med avkastningen. I

denna uppföljning kommer vi att följa OP - Cash Manager, som är en kort räntefond.

Blandfonderna

Blandfonderna representerar en stor och vanlig grupp bland fonderna. Ofta har kunderna tyvärr invaggats i en falsk trygghet med löfte om att portföljförvaltaren byter mellan aktier och räntepapper beroende på konjunkturerna.

I praktiken har det dock visat sig att man inte lyckats sälja sina aktier i tid och inte heller lyckats köpa aktier när det är aktuellt. För placeraren är det även obehagligt då man inte vet vilket förhållandet är mellan aktier och räntepapper. En bättre metod är att själv välja detta förhållande och sedan placera en del i en räntefond och en del i en aktiefond. Inom ramen för denna uppföljning kommer vi inte att följa upp blandfonder.

Beskattningsfrågor

I samband med placeringar skall man alltid ta ställning till hur det påverkar beskattningen.

Kvartalsuppföljning av olika fondtyper

Fond	startdatum	värde/andel	12 mån utveckling
Aktia Capital B	03-12-11	87.50	29.86 %
Mandatum Global K	03-12-11	18.38	3.17 %
Nordea Foresta K	03-12-11	351.48	4.88 %
Roburs Ryssland	03-12-11	103.19	52.60 %
OP Cash Manager A	03-12-11	103.36	2.56 %

DÅ PENGAR FRIGÖRS FRÅN SKOGSBRUKET GÄLLER DET ATT HITTA BÄSTA MÖJLIGA PLACERINGSALTERNATIV.

Det finns fonder med en årlig utbetalning, men vanligen fås avkastningen först i samband med en realisering. En fondplacering kan antingen säljas helt och hållet eller delvis. En årlig utbetalning beskattas med 29 procent och enligt regeringens förslag med 28 procent i framtiden. En försäljningsvinst beskattas även med 29 procent och i framtiden troligen med 28

procent. (Observera att enbart vinsten beskattas).

Fondplaceringarna är i motsats till depositioner skattepliktig förmögenhet. Den som betalar förmögenhetsskatt skall undvika placeringar i korta räntefonder före årsskiftet då man troligen får en förmögenhetsskatt, som är större än fondens avkastning. Om regeringens förslag om att höja förmögenhetsskattegränsen från

185.00 euro till 250.000 euro går igenom, samtidigt som skatteprocenten på den överskjutande delen skulle sjunka från 0,9 procent till 0,7 procent skulle situationen något förbättras.

Det finns ytterligare förslag om att man i framtiden skulle kunna göra skatteavdrag för placeringar i fonder och att dessa skulle vara befriade från förmögenhetsskatt. Detta skul-

le gälla långsiktiga pensionsplaceringar och vara ett alternativ till de frivilliga pensionsförsäkringarna. ○

TEXT:
CHRISTIAN HILDÉN

Ny artikelserie

SKOGSBRUKET inleder nu en ny ekonomisk serie, som kvartalsvis kommer att rapportera hur olika fonder reagerar och vad detta kan bero på.

I artikelserien följer vi upp fonder med olika pla-

ceringsstrategi och kollar hur händelser i omvärlden syns i värdeutvecklingen. Fondernas skötselkostnader kommer vi inte att beröra utöver att dessa är fråndragna de värden som vi följer upp.

Med hjälp av vår nya arti-

kelserie kan vi påvisa beroendeförhållanden och på det sättet hjälpa till att hitta lämpliga placeringsalternativ för pengar som frigörs från skogsbruket. ○

SUNILA OY

48900 Sunila

Skogsägare och skogsindustrin inför år 2006

ÄNNU TVÅ ÅR MED AREALBESKATTNING, VAD HÄNDER SEDAN I VÅRA SKOGAR? DEN HÄR FRÅGAN DRYFTAS ALLT OFTARE JU NÄRMARE VI KOMMER ÅRSSKIFTET 2005/2006. SKOGSÄGARE MED AREALBESKATTNING BÖR VARA PÅ ALERTEN SPECIELLT BETRÄFFANDE TIDPUNKTEN FÖR VIRKESFÖRSÄLJNING.

En tredjedel av skogsägarna blev kvar i arealbeskattningen år 1993. Dessa skogsägare äger 38 procent av de privatägda skogarna. I Österbotten, västra Finland och Kajanaland är andelen större än medeltalet.

MTK har frågat skogsägare hur övergången till försäljningsbeskattning påverkar de-

ras virkesförsäljningsrutiner. Resultatet från undersökningen är följande:

- 61 procent uppger att det inte påverkar
- 23 procent uppger att de säljer mindre
- 6 procent uppger att de säljer mera
- 10 procent kan inte säga hur det påverkar

Mars är ett magiskt datum

Skogsägare med arealbeskattning, som ännu har skog som ska huggas före årsskiftet 2005/2006, ska beakta drivningstiden vid virkesförsäljning på rot. Alla virkesköpare är nu måna om att upplysa skogsägarna om att drivningstiden är två år från det att kontraktet undertecknas.

Skogsägaren får tio till tjugo procent av den uppskattade virkeslikviden som förskott och resten när avverkningen är utförd och virket utkörd till skogsbilväg. Merparten av virkeslikviden eller åttio till nittio procent kan i värsta fall betyda efter ett år och elva månader. Om vi hinner pas-

sera årsskiftet 2005/2006 innan avverkningen är slutförd, betalar skogsägaren försäljningskatt på den virkeslikvid som han får efter 1.1.2006.

Hannu Vainio, som är skogschef på UPM-Kymmene, uppger att en skogsägare kan vara helt säker på att få avverkningen utförd innan skattesystemet ändrar när han tecknar under försäljningskontraktet senast i mars.

Arealbeskattade hugger hårt

UPM-Kymmene har noggrant följt upp hur mycket av det inköpta virket som kommer från skogsägare med arealbeskattning, som äger 38 procent av de privatägda skogarna. Deras andel av virket har stigit år från år och år 2003 blev ett toppår. Då utgjorde deras andel av virkesmängden sextio procent. Året innan, år 2002, var andelen 51 procent.

Skogsägare med arealbeskattning har förnyat sina skogar mer än skogsägare med försäljningsbeskattning. Det här avspeglar sig i den stora andelen plantskogar och ungsogor. Trots omfattande avverkningar har den här gruppen skogsägare fortsättningsvis en större andel eller lika stor andel förnyelsemogna skogar som skogsägare med försäljningsbeskattning.

Ekonomisk planering lönar sig

Skattemässigt kommer årsskiftet 2005/2006 samt året innan och det därpå följande året att vara långt ifrån rutinär

Foto: Stora Ensos bildarkiv

SKOGSÄGARE SOM TECKNAR UNDER ETT VIRKESFÖRSÄLJNINGSKONTRAKT SENAST I MARS I ÅR KAN VARA SÄKER PÅ ATT PÅ AVVERKNINGEN UTFÖRD INNAN SKOGSSKATTESYSTEMET ÄNDRAR.

för arealbeskattade skogsägare som vill utnyttja situationen maximalt.

En förnyelseavverkning som utförs i mars 2005 får utgöra exempel. Skogsägaren är kvar i arealbeskattningen och får virkeslikviden i sin helhet på sitt konto i april 2005. Markberedningen, som är en del av skogsförnyelsen, ska utföras. Genom att flytta fram markberedningen och planteringen till våren 2006, får han enligt nu gällande bokföringsregler dra av kostnaderna för markberedning, plantor och plantering år 2006. En utgift betraktas som utgift för det år till vilken den sakligt sett hänförs och betalningen sker, den s.k. kassaprinicipen. Kassaprinicipen gäller alla andra kostnader än avdrag för leveransarbete.

För att kunna dra av kostnaderna bör skogsägaren naturligtvis även ha inkomster från skogen. Om utgifter som hänförs till skogsbruket under skatteåret har varit större än skogsbrukets kapitalinkomster, deklarerar nettoinkomsten som förlust. Skattemyndigheten avdrar då skogsbrukets negativa resultat i beskattningen i första hand från övriga kapitalinkomster. I andra hand såsom underskottsgottgörelse från skatten på förvärsinkomsterna. Underskottsgottgörelsens maximibelopp är 1 400 euro. Underskottsgottgörelsen från skatten på förvärsinkomsten är 29 procent av underskottets belopp i euro.

Exempel:

Skogsägaren har en utgift på 300 euro för markberedning. Då han inte har några kapitalinkomster från skogen och inte heller andra kapitalinkomster samma år, drog beskattaren av utgiftsposten som underskottsgottgörelse från skatten på hans löneinkomster. Avdraget var $0,29 \times 300 \text{ euro} = 87 \text{ euro}$.

Om underskottet är så stort att det inte i sin helhet kan avdras från andra kapitalinkomster eller från skatten på för-

PÅ SKOGSINDUSTRIHÅLL TROR MAN ATT UTBUDET PÅ VIRKE TILLFÄLLIGT KAN MINSKA MED UPP TILL TJUGO PROCENT.

värvsinkomster, fastställs underskottet som en förlust som hänförs till kapitalinkomstslaget. Förlusten får skogsägaren avdra från sina kapitalinkomster under de följande tio åren.

Skogsvårdsmässiga synpunkter

Att uppskjuta markberedning och plantering med ett år, har skogsvårdsmässigt ingen större betydelse. Ett undantag är gräsvegetationen, som får ett års försprång.

Det finns både positiva och negativa effekter av ett sådant handlande. Till de negativa effekterna hör att skogsägaren förlorar ett år när förnyelseytan så att säga är nollproducerande. Enligt utförda undersökningar uppgår den årliga nettoavkastningen per hektar till 84–100 euro i södra Finland (avkastningen i genomsnitt under skogens omloppstid, som är cirka hundra år).

Till de positiva effekterna hör att risken för angrepp av snyttbagge minskar. Den här faktorn blir viktigare i och med att det effektivaste be-

kämpningsmedlet mot snyttbagge har förbjudits av EU.

Minskat utbud på virke?

På skogsindustrihåll är man medveten om det finns risk för att utbudet på virke minskar efter år 2006. Man anser det till och med sannolikt. Enligt Hannu Vainio på UPM-Kymmene har man räknat med att virkesförsäljningsmängderna som mest kan minska med tjugo procent.

Det är i främsta hand utbudet på timmer, speciellt granstock, som kommer att minska. Utbudet på massaved för cellulosa- och pappersindustrin uppskattar man dock kommer att vara tillräckligt och ett underskott kan täckas med importvirke.

Hur garderar sig skogsindustrin?

Hos skogsbolagen förbereder man sig för minskat virkesutbud från privatskogarna på olika sätt. Skogsbolagen äger en del skogar, men inte tillräckligt för att hålla alla fabriker och sågverk igång. Exempelvis

UPM-Kymmene äger i Finland 930 000 hektar skog. Den uthålliga avverkningsmängden är 2 miljoner kubikmeter per år, vilket motsvarar ungefär tio procent av fabrikenas behov. De verkliga avverkningsmängderna har medvetet hållits på en betydligt lägre nivå redan i några års tid och trenden fortsätter ett par år. Därmed kan man tillfälligt öka avverkningsmängderna i egna skogar från år 2006, vid behov till och med fördubbla dem jämfört med den uthålliga avverkningsmängden.

Virkesimporten var år 2003 rekordstor. Ungefär 17 miljoner kubikmeter importerades. År 2006 uppskattar skogsindustrin att virkesimporten stiger till 20 miljoner kubikmeter.

Enligt Hannu Vainio på UPM-Kymmene kommer skogsindustrin inte att höja virkespriserna för att öka virkesutbudet om tillgången på virke blir knapp. Rotprisivån i Finland är klart högre än i våra konkurrentländer. ○

TEXT:
GERD MATTSSON-TURKU

Polisen rycker ut

BÖTESSTRAFF ÄT DEN SOM STÖR ELLER HINDRAR AN- NANS ARBETE I SKOGEN. DET ÄR INNEHÅLLET I EN LAGMO- TION MED FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV SKOGLAGEN SOM RIKSDAGSLEDAMOT SIRKKA-LIISA ANTTILA AVLÅTIT.

Sirkka-Liisa Anttila får stöd till sitt förslag av övriga medlem- mar i jord- och skogsbruksut- skottet, bland dem riksdagsle- damot Jan-Anders Granvik.

I motiveringarna till att det behövs en ändringar påpekar Anttila bl.a. att alla enligt Fin- lands grundlag har rätt att skaffa sin utkomst genom att själv välja arbete, yrke eller näringsgren.

"Till statsmaktens uppgift hör att värna om arbetskraften och beskydda den. Den här grundrättigheten har den se- naste tiden äventyrats på någ- ra skogsavverkningsplatser. Ur säkerhetssynvinkel skall en skogsmaskin stanna upp, när någon kommer inom maski- nens arbetsområde. Följden är att rätten att skaffa sin ut- komst från skogarbete stoppas för en obestämd tid. Det här till och med uppstått farliga si- tuationer.

Skogsavverkningsplatserna är oftast i glesbygder och det innebär att det kan räcka länge innan ordningsmakten anländer till platsen".

Dikning och vägbygge med i lagen

Anttila föreslår en ändring av 18 § i skoglagen. Enligt en ny 18 a§ bestraffas den som stör skogsarbete med böter, när han eller hon för att hindra el-

ler störa lagligt skogarbete rät- tstridigt vistas inom ett skogs- avverkningsområde som är klart utmärkt i terrängen och därmed förhindrar eller stör skogsarbete som pågår.

Till de här skogsarbeten räknas maskinell och manuell avverkning, skogsvårdsarben- ten, istandsättningsdikning och skogsvägbygge.

Lagen i kraft i sommar?

Enligt riksdagsledamot Jan- Anders Granvik kommer den här ändringen eller egentli- gen kompletteringen av skog-

slagen troligen att träda i kraft 1.7.2004. Regeringens ursprungliga tanke var att alla ändringar i skogs- och naturvårdslagen skulle vara färdigbehandlade i riksdagen före årsskiftet, men den tidtabellen höll inte. Nu sker slutbehandlingen i februari och enligt Granvik är 1.7.2004 ett lämpligt datum för ikraftträdande.

Jord- och skogsbruksutskottet har hört många sakkunniga i frågan. En stor fråga har varit hur området ska utmärkas i terrängen. Dagens metod att märka ut arbetsplatser i skogen med tavlor intill stigar och vägar som leder till platser och med fiberband har fungerat bra. Granvik och övriga i jord- och skogsbruksutskottet anser att det också räcker i fortsättningen.

Forststyrelsen välkomna lagen

Jan Heino, generaldirektör på Forststyrelsen, välkomnar det här tillägget till skogslagen.

– Vi har regelbundet aktivister som stör arbeten i skogen. De tre senaste åren har vi haft ett fyrtiotal fall där våra skogsarbetare eller avverkningssmaskiner har varit tvungna att avbryta sina jobb, berättar **Jan Heino**. Om man till det lägger mindre incidenter som t.ex. att folk står med bandroller i skogen ökar antalet.

Enligt Heino är orsakerna till att lokala, regionala eller riksomfattande organisationer ställer sig på barriärerna många. Och det är inte bara i norra Finland som Forststyrelsen blivit påhoppad av miljöaktivister. Också i Tavastland och Österbotten har miljöaktivister stoppat avverkningar. En gång är det för att skydda lavskrikan och kanske nästa gång för att skogen ser trevlig ut och inte får förstöras. Aktivisternas motiv till sitt agerande är enligt Heino många.

Den bästa nyttan med tillägget i skogslagen är enligt Heino att det nu kommer att ges bättre möjlighet att ingri-

pa på lagliga grunder.

– Förhoppningsvis kommer demonstranterna också att ta sig en funderare innan de ställer sig på barriärerna.

Polisen rycker ut

Polisen är den myndighet som ska kontaktas när utomstående stör skogsarbete så att arbetet måste stanna upp. Det här uppger överinspektör Pentti Lähteenoja på Jord- och skogsbruksministeriet.

Skogslagen övervakas av skogscentralerna, men när det gäller den här paragrafen i skogslagen är det polismyndigheten som gäller.

Straffet är böter

Bötesbeloppet förslås följa samma principer som 75 § i jaktlagen som gäller brott mot bestämmelserna i jaktlagen. Jaktlagen anger följande: den som uppsåtligen eller av oakt-samhet rör sig på ett vilt-skyddsområde i strid med en begränsning skall, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna i lagen dömas till böter.

Aktivister vill synas och höras

Det är vanligtvis medborgarorganisationer och enskilda medborgare som gör sig skyldiga till det här slaget av brott. Målet för deras handling är ofta att få den stora allmänheten och massmedia att rikta sitt intresse på skogsarbete som de anser stå i strid med egna mål.

Den här lagändringar på-verkar inte rätten till lagliga demonstrationer som varken stör eller hindrar annans arbete. En demonstration på en del av en avverkningssyta där arbete för tillfället inte pågår ger inte polisen rätt att ingripa. ○

TEXT:
GERD MATTSSON-TURKU

SVAVELHALTEN I BARREN HAR MINSKAT UNDER DE SENASTE FEMTON ÅREN.

Mindre svavel, mer kväve i barr

Förändringar i miljön kan studeras via den kemiska sammansättningen i barr och löv.

En undersökning som Skogsforskningsinstitutet har utfört både i Finland och i Österrike, visar att skogsträdens svavelhalt minskat under de senaste femton åren. De internationella överenskommelser vars målsättning har varit att sänka svavelhalten har därmed visat sig ha effekt.

Kvävehalten i skogsträden visar inte samma trend.

Då tillgången till kväve är

konstant sjunker vanligtvis kvävehalten då träden blir äldre. En dylik sänkning kunde inte noteras i undersökningen. Därmed kan man anta att det finns alltmer kväve tillgängligt för träden.

Speciellt de träd som i undersökningen växte invid lantbruks- och industriområden hade höga halter av kväve. ○

Arbete i stormfälld skog

ARBETE MED VINDFÄLLEN ÄR ETT RISKFYLLT ARBETE SOM HELST BORDE UTFÖRAS MED AVVERKNINGSMASKINER.

STÖTAR OCH SLAG TAS DÅ AV EN ROBUST MASKIN. DETTA ÄR DOCK INTE ALLTID MÖJLIGT DÅ DE OMKULLVÄLTA STAMMARNÄR KAN LIGGA LITET HÄR OCH VAR I BESTÄNDET.

A Alternativen för enstaka vindfällan är att lämna dem kvar eller att med motorsåg upparbeta dem. Många självverkande skogsägare väljer det senare alternativet. Här gäller det dock att ha "is i hatten", jobbet är både besvärligt och riskabelt.

Ta det lugnt

Skadan i beståndet har redan i praktiken skett då vi har vind-

fällan. Strategin bör då gå ut på att rädda det som räddas kan utan att riskera liv och lem. Stämmar som normalt skulle ha gett timmer måste kanske kapas till massaved eller korta bitar ifall ett tryggt arbetssätt det kräver. Eventuella spänningar i stämmarna, lutningar, rotvältor, stående träd, brutna träd m.m. bör beaktas väldigt noga. Arbetstempot måste skruvas ner betydligt, jämfört med normalt skogsarbete.

Tänk först, jobba sedan

Arbete med en grupp vindfällan och skadade stående träd inleds med att man bildar sig en helhetsbild av läget, planering. Sedan börjar man arbeta så att säga uppifrån så att man inte gör en fälla åt sig själv. Man bör hela tiden arbeta lugnt och koncentrerat samt se till att reträttvägen är fri. Hinder i form av buskar, träd, stockar och stenar är farliga att ha bakom ryggen.

Börja från toppen

Stående träd som lutar fälls först, trädets fallområde utgör en stor risk då de kan falla av sig själv, egentligen när som helst. Arbeta aldrig inom ett sådant riskområde!

Avbrutna träd, där toppen, ibland halva trädet, sitter fast i högstubben som kan vara 3 - 6 meter hög, är besvärliga. Att fälla högstubben med den kvarhängande övre delen är ingen bra idé då det inte finns någon garanti att den hänger kvar av vibrationerna då man börjar såga. Istället bör man kapa toppen som ju ligger nära marken. Stammen är här också relativt klen och lättare att kapa utan att få sågen i kläm. Sedan vrider man ner toppen från stubben med en vändhake. Lyckas inte detta kan man använda en enkel handvinsch eller, ännu bättre, griplastare eller traktorvinsch. Först därefter, då toppen ligger på marken, faller man högstubben. Denna bör man även se upp med, eftersom

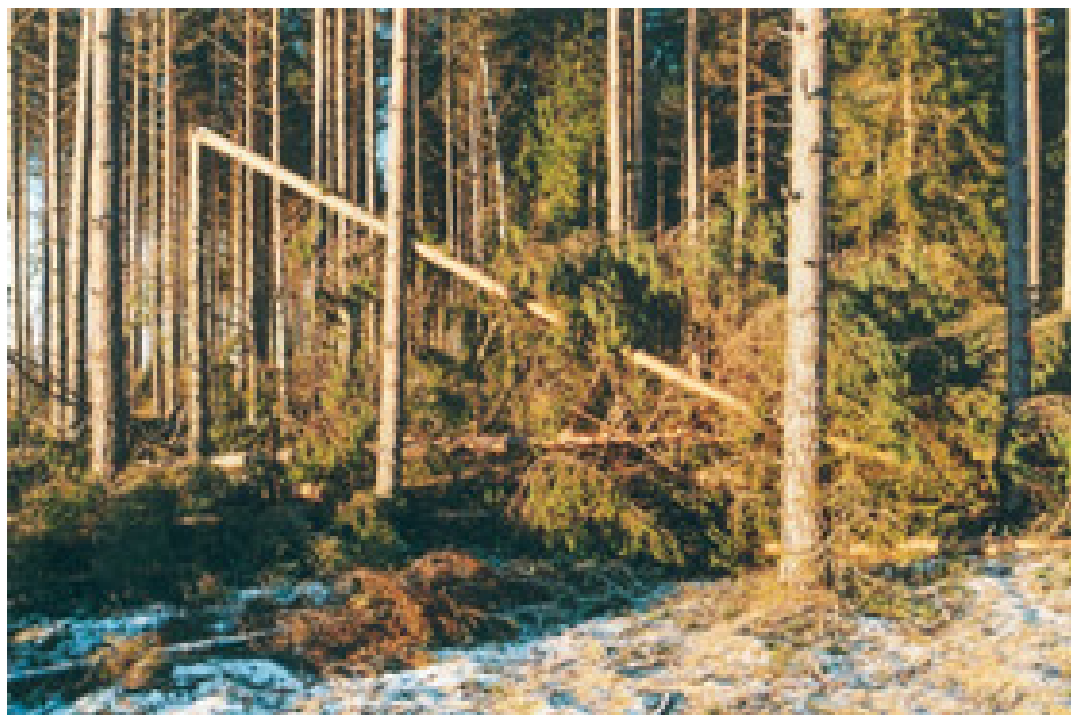
HÖGA ROTVÄLTOR AV GRAN ÄR BESVÄRLIGA.

den kan vara oberäknelig då den saknar toppen och grenarna som dämpar fallet. Ett alternativ är att man lämnar högstubben som ett naturvårdsobjekt.

Fot som livförsäkring

Rotvältor kan utgöra en risk både under själva arbetet och efteråt om man lämnar dem åt sitt öde.

Det gäller att avgöra åt vilket håll rotvältan eventuellt faller då stammen kapas loss så att inte sågaren eller motorsågen blir i kläm. Höga rotvältor av gran är speciellt farliga. En möjlighet är att i osäkra fall mäta ut en timmerlängd från rotskåret och kapa där samt därefter med griplastare eller vinsch lyfta rotstocken att stå. Sedan faller man regelrätt med beaktande av säkerhet vid fällning av högstubbar. Har man inte möjlighet att räta upp högstubben och det finns uppenbara risker så kan lämna en s.k. fot, dvs. man kapar 1–2 meter från stubben så att det inte finns någon risk att rotvältan faller över sågaren. Man bör alltid sträva till att vända tillbaka rotvältan då man kapat loss stammen. Detta av säkerhetsskäl för folk och få. En rotvälta

ARBETA INTE UNDER LUTANDE ELLER AVBRUTNA TRÄD.

som kapats lös från stammen vintertid rätar ofta upp sig då tjäljen går ur marken.

Reservsåg kan behövas

Ett vindfälle har ofta spänningar av olika slag och det gäller att se upp med att inte komma i vägen för stammar och stockändor som kan "slå" då de kapas. Stå alltid på insidan av bågen! Det gäller också att vara på sin vakt så inte

sågen klämmer fast och även så att inte timmer spjälkar i onödan. Här finns flera sätt att gardera sig, t.ex. genom att vara extra noggrann med hur mycket man sågar från undersidan respektive översidan (motkap). Vid behov kan man använda öppet motkap eller

V - skåret. Händer det trots allt att svärdet blir i kläm så är en reservsåg räddningen. Har man inte två sågar så bör man i alla fall ha med sig ett re-

servsvärd och kedja som är bra tilläggsutrustning även vid normal avverkning.

Inget för nybörjare utan sällskap

Arbete i stormskadad skog kräver god kännedom om avverkningsteknik och metoder samt bra utrustning. Man bör om möjligt undvika att arbeta ensam med vindfallen. En medhjälpare kan underlätta knepiga situationer och om något oförutsett skulle hända är hjälpen nära.

Den dubbla trädlängden som är säkerhetsavstånden vid fällning är viktigt att komma ihåg om flera personer arbetar på samma hygge. Den egna familjen bör känna till platsen var du arbetar och vilken tid du planerar att komma hem till kvällen. Upparbetning av vindfallen är ett arbete som kräver erfarenhet och där största möjliga försiktighet bör iakttagas. ○

LUTANDE TRÄD FÄLLES ALLTID FÖRE MAN BÖRJAR ARBETA MED TRÄD SOM LIGGER PÅ MARKEN.

TEXT OCH FOTO:
BJARNE ANDERSSON

Tjällossning och höstregn syns i virkespriset

VINTERSTÄMPLING, MENFÖRESSTÄMPLING, SOMMARSTÄMPLING. DET ÄR TERMER SOM VIRKESKÖPARE ANVÄNDER OCH SOM UR SKOGSÄGARENS SYNVINKEL ÄR VIKTIGA EFTERSOM DE PÅVERKAR VIRKESPRISET. FÖR VIRKESKÖPAREN BERÄTTAR TERMERNA VILKEN ÅRSTID AVVERKNINGSYTAN KAN AVVERKAS.

L skogsavverkningskontraktet antecknas alltid när avverkningsytan eller stämplingsposten kan avverkas och virket borttransporteras. För de här båda arbetslagen används termen drivning (fi. korjuu). En menföresstämpling är en avverkningsyta som kan avverkas vilken årstid som helst. En vinterstämpling kan avverkas endast på frusen mark och en sommarstämpling enbart under högsommar innan höstregnen och höstmenföret börjar.

Bärande marker är bristvara

Det är en konstant brist på menföresstämplingar eller avverkningsytor som kan avverkas året runt, även under tjällossningen på våren och efter flera veckor med regn på hösten. Efterfrågan är större än utbudet och fenomenet är det samma från år till år. Virkesköparna betalar ett bättre pris för virke från en menföresstämpling än från en vinterstämpling, men trots det är efterfrågan större än utbudet.

För många virkesköpare började menföresstämplingarna tryta i december. Att bege sig in i en sommar- eller vin-

terstämplingar när marken är ofrusen är ett hasardspel. Traktorspåren kan bli djupa diken som skadar marken och rötter på kvarstående träd.

Typiska drag för en menföresstämpling

Den mest typiska menföresstämplingen är en tallskog på

torr momark med hårt underlag. Marken tål körning med avverkningsmaskiner och skogstraktorer under perioderna med menföre på våren och hösten, på sommaren och naturligtvis även när marken är frusen.

Det är tyvärr inte enbart terrängen och markens beskaffenhet som avgör när avverkningsytan kan utföras. Fastän marken på avverkningsytan kan vara hur bärande som helst är det inte fråga om en menföresstämpling ifall virket inte fås från skogen ut till bilväg annat än när marken är frusen.

En tallskog på torr momark blir aldrig en menföresstämpling om virket ska transporteras över en torvmark innan det är ute vid skogsbilvägen eller om bilvägen inte är byggd för året runt transporter. Bilvägen ska tåla virkestransport med lastbil med släpvagn även under menföre.

Menföresstämpling ger snabbt pengar

En menföresstämpling är ur skogsägarens synvinkel sett ett bättre alternativ förutom prismässigt även vad beträffar drivningstiden. Menföresstämplingar avverkas vanligt snabbt och det innebär att skogsägaren snabbt får pengarna från virkesförsäljningen i sin hand.

Nu är vi tidsmässigt inne i en period där menföresstämplingarna spelar en större roll än vanligt. Utbudet på virke från skogsägare med arealbeskattning är stort. Be-

Foto: Gerd Mattsson-Turku

AVVERKNINGSYTOR SOM KAN AVVERKAS VILKEN ÅRSTID SOM HELST OCH VIRKET DIREKT BORTTRANSPORTERAS ÄR BRISTVARA REGNIGA HÖSTAR OCH VARMA VINTRAR.

Foto: Skogsbrukets bildarkiv

GENOM ATT TILLÅTA AVVERKNING ENBART NÄR MARKEN ÄR FRUSEN GARDERAR SIG SKOGSÄGAREN MOT MARKSKADOR.

träffande vinterstämplingar är vi snart inne i den situationen att virkesköparen inte kan garantera att virket hinner avverkas innan arealbeskattningen upphör.

Efterfrågan på menföresstämplingar kommer däremot att vara stor ännu i sommaren och troligen ännu sommaren 2005.

Skogsägarens ord väger tyngst

Det finns inga klara normer för vad som kan klassificeras som en menföresstämpling. Virkesköparen gör sin bedömning från fall till fall. Målet är att varken avverkningen eller virkestransporten ska skada skogen eller vägnätet.

Skogsägaren är inte tvungen att acceptera virkesköparens bedömning. Om skogsägaren vill att avverkningen utförs enbart på vintern, när marken är frusen, så är det

skogsägarens ord som väger tyngst. Så är också fallet fastän köparen anser att avverkningen kan utföras även under barmarkstid. På skogsavverkningskontraktet antecknas att avverkningen görs när marken är frusen.

Bredare register för slutavverkningar

Slutavverkningar kan utföras sommartid även på mjukare markunderlag eftersom det inte blir kvar några träd på ytan vars rötter kan ta skada. Små spår av hjulens framfart har ingen egentlig betydelse eftersom de utjämnas i samband med markberedningen som föregår planteringen.

Gallringar koncentreras till vintern

Risken för skador på rotsystem är den faktor som gör att merparten av alla gallringsav-

verkningar klassificeras som vinterstämplingar. Det här gäller i synnerhet grandominerade gallringsskogar.

Talldominerade gallringsskogar på torra och bärande marker tål mera belastning och tar mera sällan skada av att bli gallrade på sommaren. Tallens rötter är inte lika känsliga för skador och dessutom går tallens rötter djupare än granens.

Fryslagring håller virket färskt

Det knappa utbudet på menföresstämplingar kan virkesköparna inte kompensera med att avverka mera på vintern och bygga upp lager för sommaren. Cellulosafabriker och sågverken kräver att få färskt virke för att kunna upprätthålla en hög och jämn kvalitet på sina produkter. Målet att virket sommertid ska vara vid fabriken inom två

veckor från det att träden fällt.

De senaste åren har skogsindustrin börjat tillämpa fryslagring av virke som en metod att minska glappet mellan efterfråga och utbud på virke under tjällossningen på våren. Fryslagring innebär att man skapar stora virkeslager av vinteravverkat virke och täcker in virket med snö i februari-mars. Under snötäcket hålls virket färskt långt in på sommaren. ○

Källa: TerveMetsä, Stora Ensos kundtidning

TEXT:
GERD MATTSSON-TURKU

Frågor hopar sig kring blädningsbruk

BLÄDNINGSBRUK ANVÄNDS ALLMÄNT BLAND ANNAT I MELLANEUROPA OCH AMERIKA. HÄR UPPE I NORDEN FINNS DET ÄN SÅ LÄNGE LITE ERFARENHET AV SKOGSBRUKSMETODEN.

Blädningsbruk är ett skogsbrukssätt som betyder att man på samma gång driver upp flera trädgenerationer. I beståndet finns träd av alla diameterklasser representerade.

I blädningsbruk saknas de utvecklingskedan som vi är vana vid från vårt beståndsskogsbruk, det vill säga plantskog, gallringsskog och förnyelsemog skog.

Principen för blädning är att avverkning tillåts i alla diameterklasser. Beståndet förnyas genom att enskilda träd och trädgrupper avverkas genom plockhuggning. Genom blädning undviks kalavverkning och landskapet förblir oförändrat.

Allmän metod i Mellan-europa

Till exempel i Mellaneuropa har man en lång erfarenhet av att blädningsbruk. I västra Amerika är blädningsbruk på sina håll den enda godkända skogsbruksmetoden. En av orsakerna till detta är bland annat att den allmänna opinionen är negativt inställd till av all form av förändring som sker i skogen.

Under 1800-talet och fram till medlet av 1900-talet förekom blädningsbruk också i Norden. Tyvärr missbrukades metoden och ledde till regelrätt dimensionsavverkning.

Dimensionsavverkningen grundade sig inte på hållbart skogsbruk. Med kort tidsintervall tog man helt enkelt ut större träd utan att desto mer fundera över varken förnyelse

eller skogens framtida tillväxt.

De dåliga erfarenheterna från dimensionsavverkning har lett till att ordet blädning för en lång tid framåt har haft en negativ klang hos oss.

Många krav

I Skogsforskningsinstitutet har man i 10 års tid forskat i blädningsbrukets förutsättningar

och tillämpningsmöjligheter i Finland.

Forskare har på fasta provytor bland annat studerat hur granen och övriga trädslag förnyas, trädslagets tillväxt och produktion, samt trädslagets förmåga att tåla skugga.

– Ur rent biologisk synvinkel kan granskogar i södra Finland samt torvmarksskogar fungera som möjliga objekt för blädningsbruk i finländska förhållanden. Även karga tallskogar i norr samt parker och rekreationsskogar kan lämpa sig för blädning, berättar **Sauli Valkonen**, forskare på Skogsforskningsinstitutet.

– En förutsättning för blädningsbruk är att trädslaget är skuggtåligt och tål att stå undertyckt en lång tid. Av våra trädslag är egentligen bara granen tillräckligt skuggtålig. Rötan kan också visa sig vara ett bestående problem vid blädning. I värsta fall kan det blädade beståndet bli en rik-tig rötgenerator.

Forskning tar tid

Under 10 år hinner det inte hända alltför mycket på provytorna. Därför finns det än så länge allför många olösta frågor för att metoden skulle kunna tillämpas i finska förhållanden. Frågorna hopar sig bland annat kring drivningsteknik och ekonomi.

Enligt internationella experter finns dock de biologiska och tekniska förutsättningarna för att blädningsbruk skulle lyckas i den boreala zonen. Om metoden är önskvärd och ekonomisk är ännu oklart.

Forststyrelsen har visat ett intresse för att bedriva blädningsbruk på cirka 4 procent av statens skogar. En annan potentiell intressegrupp är städerna och kommunerna som är innehavare till rekreationsskogar och parker.

– För den privata skogsägaren är det inte möjligt att idka blädningsskogsbruk, förutom vid mycket speciella fall, till exempel på tomten eller i värdefulla livsmiljöer i skogsnaturen. Redan skogslagen sätter stopp för storskalig blädning i ekonomiskogar, avslutar Valkonen. ○

Foto: Tage Fredriksson

I EN BLÄDAD SKOG ÄR ALLA DIAMETERKLASSER REPRESENTERADE.

TEXT:
MARIANNE PALMGREN

Mera betalt för PEFC-virke i Sverige

SVERIGES STÖRSTA PRIVATA SÅGVERK, VIDA AB, BETALAR MER FÖR PEFC- CERTIFIERAT VIRKE. PRISTILLÄGGET ÄR 10 KRONOR PER KUBIKMETER TIMMER.

I SVERIGE HÖJS NU RÖSTER FÖR DUBBELCERTIFIERING, DVS. ATT CERTIFIERING ENLIGT FSC ÄVEN SKULLE GE PEFC-CERTIFIKAT OCH TVÄRTOM. STORA ENSO FRAMFÖR SAMMA TANKAR ÄVEN I FINLAND.

I dag är två av Vidas sågverk miljöcertifierade enligt FSC, men trots det satsar företaget nu bara på skogscertifierings-systemet PEFC. Ett av skälen är att tillgången på FSC-certifierad skog inte är tillräckligt stor i södra Sverige där företaget verkar. Men huvudskälet till att företaget valt PEFC framför FSC är att marknaden mer och mer frågar efter PEFC-certifierat virke.

Avdrag för icke certifierat virke?

Enligt Christer Johansson, som är styrelseordförande i Vida-koncernen, ökar intres-

set för certifiering om skogsägarna får någon form av ekonomisk ersättning. Enligt Johansson kommer företaget troligen på sikt att ersätta pristillägget med ett avdrag för icke certifierat virke.

Vida Ab, med åtta sågverk i södra Sverige, köper årligen in 1,3 miljoner kubikmeter timmer. I dag är andelen PEFC certifierat virke 25 procent. Målet är att siffran redan nästa år ska vara fördubblad och målet är att hamna på 100 procent i framtiden.

Dubbelcertifiering?

I Sverige finns det redan

skogsägare som vill ha sina skogar dubbelcertifierade, både enligt FSC och PEFC. Orsaken är att virkesköpare i södra Sverige betalar mera för PEFC-certifierat virke jämfört med virke som är certifierat enligt FSC.

Speciellt skogsägarna inom Skogssällskapet, som idag är FSC-certifierade, trycker på för att också bli PEFC-certifierade och därmed få bättre betalt för sitt virke. Skogssällskapet förvaltar drygt 450.000 hektar skog åt olika skogsägare; privata skogsägare, kommuner och stiftelser. Det egna skogsinnehavet uppgår till drygt 30.000 hektar.

Stora Enso vill ha dubbelcertifiering

Stora Enso i Sverige har samma tankar. Deras skogar i Sverige är certifierade enligt FSC och nu vill bolaget även PEFC-certifiera sitt skogsinnehav.

På Stora Enso i Finland anser man att vi även i Finland

borde överväga möjligheten att dubbelcertifiera skogarna, dvs. både enligt PEFC och FSC.

Auvo Kaivola, generalsekreterare på Finlands skogscertifiering rf, uppger att det är fritt fram för skogsägare och skogsföretag att certifiera sig enligt hur många olika modeller som helst. Varje modell har sina egna kriterier, en del kanske är de samma. Inget hindrar att det finns både FSC- och PEFC-stämpel på en produkt.

Enligt Kaivola finns det inga grunder att tro att certifiering enligt FSC skulle räcka för att få PEFC-certifikat, åtminstone inte i Finland. I Finland är hittills endast 92 hektar skog certifierad enligt FSC-normer. Skogen finns i Mynämäki. ○

TEXT:
GERD MATTSSON-TURKU

Foto: Nordic Timber Council

SÅGVERK I SVERIGE
BETALAR 10 KRONOR
EXTRA FÖR PEFC-
CERTIFIERAT VIRKE.

Exotiskt skogsbruk

I MEDLET AV SEPTEMBER ÅKTE VI, EN KLASS SKOGSBRUKSSTUDERANDE PÅ 14 ELEVER, TILL THAILAND. MÅLET VAR ATT FÅ NYA ERFARENHETER OCH FÖRSTÅELSE FÖR ANDRA SÄTT ATT BEDRIVA SKOGSBRUK.

I ett tidigt skede av våra studier i Forstis, Yrkeshögskolan Sydväst, bestämde vi oss för att ordna en klassresa. För att finansiera resan arrangerade vi SKOGIA-mässan, som hölls 4–5 oktober 2002 på Västan-kvarn. Vi hade många alternativa resmål, till exempel Kanada, Portugal, Madeira och Tjeckien.

Eftersom vi ville kombinera våra skogligen intressen med en semesterresa och ändå resa så långt som möjligt, föll valet på Thailand. Vi anlätade en resebyrå för att planera programmet enligt våra önskemål.

Exploaterade skogar

Thailand är ett populärt resemål tack vare den låga prisnivån, det varma klimatet och den vänliga befolkningen. Skogsbruket i

Thailand har en väldigt liten nationalekonomisk betydelse jämfört med Finland, men försök till att utveckla skogsbruket pågår hela tiden.

Skogarna i Thailand är till största delen statsägda och har tyvärr i stor grad blivit exploaterade under de gångna decennierna. År 1961 täcktes 54 procent av landarealen av skog. På 1990-talet hade siffran reducerats till under 30 procent. Den illegala avverkningen av teak har varit ett stort problem och detta ledde till att man år 1978 förbjöd motorsågar.

Tung flygresa i obekväma stolar

Äventyret började den 14 september på Helsingfors-Vanda flygfält. Framför oss

hade vi en 10 timmar lång flygresa, som förlöpte långsamt i obekväma stolar.

Väl framme var det tid för en utförlig redogörelse för den thailändska tullen hur länge vi skulle stanna och orsaken till vårt besök. Nu dök också det enda riktigt stora problemet under hela resan upp.

Tullen vägrade släppa in islänningen Björgvin Eggertsson i landet. Trots långa förhandlingar med de thailändska myndigheterna kunde ingen kompromiss uppnås, Björgvin var tvungen att resa hem till Finland med nästa flyg. Denna erfarenhet gav en bitter eftersmak i många dagar framöver.

Orsaken till problemet var att islänningar behöver visum för att komma in i Thailand. Olyckligtvis hade vår resebyrå upplyst oss om att Björgvin, liksom vi andra, inte behövde något visum, vilket ju inte stämde.

Organiserat kaos i Bankok

På flygplatsen väntade vår guide **Pipith**, som tog hand

om oss under hela vår tid i Thailand.

Värmen, lukten och fukten slog emot oss som en tjock vägg då vi steg ut från Bangkoks flygplats. Vår första kontakt med trafiken i Bangkok gjorde att vi undrade vad vi hade gett oss in på.

Ett i våra ögon organiserat kaos rädde och trafiksäkerheten kunde ifrågasättas. En hel familj, utan hjälm, på en moped hörde till vanligheterna. Vår första åktur med en lokal Tuk-tuk gjorde att vi gladde oss över vår heltäckande reseförsäkring.

Bangkok är en stad med ca 13 miljoner invånare. Gatubilden var någonting helt annat än vad vi är vana vid. Slum, gatukök, öppna kloaker och kackerlackor samsades med skyskrapor och vackra tempel. Dagen efter att vi anlät besökte vi Grand Palace och the Royal Temple of the Emerald Buddha för att bekanta oss med landets historia och arkitektur.

Elefanter i skogsarbete

Efter snabbvisiten i Bangkok tog det skogligen programmet vid. Vi tog nattåget till Lampang, som ligger ca 700 km norrut från Bangkok. Speciellt för Lampang är att hästekipage fungerar som "taxi". Efter en stadsrundtur med häst och vagn bekantade vi oss med det lokala köket, för att följande dag bekanta oss med Mae Mow Forest.

Mae Mow är en statsägda teakplantage, som även sysslar med kloning och sågverksamhet. Den vegetativa kloningen sker i mer eller mindre sterila laboratorier.

Plantagen var 15 000 hek-

EN KLASS MED SKOGSBRUKSSTUDERANDE PÅ RESA I THAILAND.

REGNSKOGEN VAR IMPONERANDE.

tar och den genomsnittliga avverkningsmängden per år var 3 m³/ha. Avverkningen sker motormanuellt och drivningen sköts av elefanter. Tyvärr fanns det ingen möjlighet till att besöka ett avverkningsområde, på grund av att det för tillfället var regnperiod.

För att få en uppfattning om hur drivning med elefanter sker besökte vi Elephant Conservation Camp, där man skolar elefanter för skogsarbete. Man vill upprätthålla de traditionella kunskaperna och samtidigt ge elefanterna en möjlighet att arbeta. I samband med elefantskolan fanns också ett elefantsjukhus och vi hade möjlighet att rida på de stora djuren. Det tillverkas också papper av elefantdynga.

Regnskog imponerade

Följande etapp var miljonsta-

den Chiang Mai. Där bekantade vi oss bland annat med papperstillverkning med bark från mullbärsträd som råvara. På ett berömt silkesväveri hade vi möjlighet att låta sy kläder i handvävt silke och därefter bekantade vi oss med tillverkning av lackarbeten.

Hittills hade vi inte sett så mycket riktig regnskog, men det blev det ändring på när vi besökte Doi Inthanon National Park, som är 2565 meter över havet. Berget är därmed Thailands högsta punkt. Vi hade blivit rekommenderade att ta varma kläder med oss för att inte frysa, men den 14 gradiga luften kändes skön efter den fuktiga värmen nere i dalen.

Med två parkvakter som ledsagare vandrade vi i den branta men vackra terrängen. Den medhavda lunchen avnjöts vid ett av Mae Pan-florens stora vattenfall, där man

också kunde ta sig ett dopp. Efter vandringen hade vi möjlighet att ställa frågor till en av de parkanställda om skogen, viltet, illegal jakt och illegal avverkning.

Efter detta hade vi klarat av det planerade programmet och semesterdelen av resan kunde börja! Vi tog nattåget tillbaka till Bangkok, för att sedan åka buss söderut till turistorten Hua Hin för att njuta av sol och hav.

En erfarenhet rikare

Utan en engelsktalande guide hade vi inte klarat oss så bra på vår resa. Trots att vi besökte miljonstäder kände man sig trygg också på natten, även som flicka.

Maten var en hel del annorlunda än vad vi är vana med, och en del av oss fick komplettera rismåltiderna med pizza och hamburgare. Ma-

ten var trots allt god och standarden var hög. Till de mera udda maträtterna hörde soppa med hönsblod och friterad grissvål.

Det som kom som en överraskning för oss, var att skogsbruket delvis ligger på en hög nivå, trots den obetydliga ekonomiska betydelsen.

Avslutningsvis kan man säga att vi alla fick ett vidare perspektiv på skogsbruket och många fina upplevelser att hålla i minne i vinter. ○

TEXT OCH FOTO:
SOFIA KRONBERG OCH
SIV WESTERLUND

EN ELEFANTRIDTUR PÅ ELEPHANT CONSERVATION CAMP.

Skattejämförelse på kort sikt

ÅREN MED TVÅ SKATTESYSTEM HAR HAFT KONSEKVENSER FÖR SKOGSBRANSCHEN. ÖVERGÅNGSTIDEN HAR SATT SKOGSBRUKET I ETT KORTSIKTIGT PERSPEKTIV. FÖR DEN SOM VÄNTAR MED AVVERKNINGEN FINNS AVDRAG PÅ BASEN AV VERKLIGA KOSTNADER ATT DRA NYTTA AV.

Hugga eller vänta? Det är en fråga som blir allt mer brännande ju närmare slutdatumet för arealskatten kryper.

Vi granskar här konsekvenserna av att avverka respektive vänta. Två skogsägare får stå som exempel. Den ena äger 20 hektar skog och betalar arealskatt enligt 20 procent. Den andra äger 50 hektar produktiv skogsmark och betalar på grund av högre förvärvsinkomst 40 procent i skatt.

All mark i jämförelsen är av lingontyp, alltså en VT-mark. I beskattningen går benämningen under klass II.

Enligt skattemyndigheterna ska den skogen producera 3,6 kubikmeter virke varje år, per hektar. För att få fram ett beskattningsvärde ska mängden multipliceras med skattekubikmeterens penningvärde, här 16,97.

Skatt enligt totalinkomst

20 hektar gånger 3,6 kubikmeter multiplicerat med 16,97 euro ger en tänkt inkomst om 1 221,84 euro per år. För skogsägare nummer två blir motsvarande uppskattade intäkt 3 054,60 euro.

Vi övergår till att granska en förnyelseavverkning samt hur skatter och avdrag påverkar skogsägarnas nettoresultat.

Enligt alternativ A sköts både avverkning och förnyelse innan arealskattens utgång. Enligt alternativ B hinner skogsägarna få ett förskott innan kapitalskatten tar över som enda system. Enligt alternativ C avver-

kas och förnyas skogen efter övergångstidens slut.

Fast avdrag för förnyelse

I virkesintäkt ger den hektarstora avverkningen 6 500 euro per skogsägare. Virkesintäkten landar i sin helhet på respektive skogsägares konto.

Arealskattebjörnen tar ingen som helst notis om den verkliga intäkten, eftersom det är produktionsförmågan som beskattas.

Efter att ha utnyttjat förnyelseavdraget om 650 euro per hektar har skogsägare nummer ett en beskattningsbar inkomst om 571,84. Den andra skogsägaren har 2 404,60 euro som skattebjörnen vill ha 40 procent av.

Skogsägare nummer ett betalar alltså 114,37 euro i skatt under sitt sista år som arealbeskattad skogsägare. Skogsägare nummer två får punga ut med 961,84 euro.

Avverkning i slutet av perioden

Enligt alternativ B hinner skogsägarna få ett förskott på 20 procent för sitt sålda virke före utgången av år 2005. Summan 1 300 euro betalas ut inom arealbeskattningens sista år. Då beskattas skogsägarna enligt kapitalskatt på resterande belopp.

Eftersom skogsägarna nu har både kapitalinkomst och kostnader, kan de utnyttja avdragen inom kapitalbeskattningen fullt ut. Finns ingen kapitalinkomst, är det underskottsgottgörelse som gäller. Å andra sidan krävs heller ingen kapitalskatt, om endast kostnaden skjuts över årsskiftet.

Avdrag motiverar skogsvård

Avdragen i kapitalbeskattningen är lika med verkliga kostnader. Skogsägarna i jämförelsen anlitar utomstående arbetskraft.

Förhandsröjningen i exemplet gjordes före skatteomläggningen, varför den kostnaden inte dras av här. Den kostade 150 euro. Anmälan om användning av skog betalade skogsägaren 35 euro för.

Markberedningen går lös på 120 euro. Planter och plantering kostar tillsammans 500 euro.

Båda skogsägarna vet, att de inte kommer att avverka under många år. Därför passar de på att få ett hektar plantskog skött, för att fullt ut kunna utnyttja avdragen. Plantskogsskötseln kostar 500 euro. Här är inga statliga medel beaktade.

Så är totalkostnaderna 1 305 euro. Fakturorna på 185 euro kan inte dras av här, varför de avdragbara kostnaderna går lös på 1 120 euro.

FÖRNYELSEAVDRAG INOM AREALBESKATTNINGEN ÄR FASTA.

KOSTNADER FÖR SKOGSVÅRD AVDRAS ENLIGT VERKLIGA KOSTNADER INOM KAPITALBESKATTNINGEN.

Efter avdrag är den beskattningsbara inkomsten 4 080 euro. Skatten på 29 procent gör då en summa om 1 183,20 euro.

För att få en rättvis bild av det slutliga nettot bör man komma ihåg den betalda arealskatten under det sista året. Endast då besvaras frågan om den ekonomiska konsekvensen av att vänta med avverkningen till slutet av perioden.

Arealskatten utan förnyelseavdrag är för skogsägare nummer ett 244,37 euro (20 procent av 1 221,84), medan skogsägare två betalar 1 221,84 under det sista året (40 procent av 3 054,60).

Avverkning efter 2005

Enligt vårt sista alternativ sparar båda skogsägarna sin hektarstora avverkning till efter skatteomläggningen. Då kommer hela 6 500 euro i skogslikvid att räknas som kapitalinkomst. Alla kostnader kan också dras av. Den beskattningsbara inkomsten är då 5 195 euro. När skatt och kostnader betalats återstår 3 688,45 i reda pengar.

Eftersom jämförelsen gäller övergångsperioden sista år, räknar vi också med den sista arealskatten. Skogsägare nummer ett har då ett slutresultat om 3 444,08 euro. Skogsägare två, med högre arealskatt, har 2 466,61 euro

i børsen efter areal- och kapitalskatt samt kostnader.

Jämförelsen håller bara på kort sikt

Vi backar tillbaka i tiden och granskar hur samma förfaringssätt skulle ha påverkat slutresultatet, om allt skett enligt arealbeskattningens regler.

Skogsägarna väljer också nu att sköta plantskogen samtidigt som det finns klirr i skogskassan.

Här håller vi i jämförelsen verklig inkomst skilt från den av beskattaren uppskattade. När arealskatt och fakturor är betalda har skogsägare num-

mer ett 5 080,63 euro kvar i reda pengar. Nummer två har ett netto av avverkningen om 4 233,16.

I reda pengar, räknat endast över ett år med jämförbara händelser, vann skogsägarna alltså på att avverka medan systemet med arealskatt var i kraft.

Jämförelsen håller enbart i den kortsiktiga betraktelse, som just nu är verklighet. Avverkar skogsägarna i exemplet i medeltal vart femte år, visar siffrorna genast, att skogsägaren med högre arealskatt ganska snabbt har vinsten att hämta inom kapitalbeskattningssystemet.

Avdrag för självverksamma

Inom arealbeskattningen påverkas inte avdragen av graden självverksamhet. Avdragen är fasta.

Eftersom kapitalskattens avdrag grundar sig på verkliga kostnader blir avdragen givetvis större med högre kostnader. Avdragsmöjligheten finns så fort en kostnad uppstått.

En självverksam skogsägare drar av alla såg- och bränslekostnader. Dessutom beviljas avdrag för resor till skogsskiftena. Här är en kördagbok av nöden. Svart på vitt och klar kontroll över den egna aktiviteten ska ligga som grund när avdrag görs.

Investeringar gynnas alltså av kapitalbeskattningen. Redskap, maskiner och skogsarbetskläder är avdragbara.

Kapitalskattens avdrag kräver alltså lite mer aktivitet av skogsägaren. Det extra pappersarbetet lönar sig: avdragen ger klar ekonomisk nytta åt den privata skogsägaren. ○

TEXT OCH FOTO:
ANNE MANNER

GOD PLANERING AV INTÄKTER OCH KOSTNADER GER MAXIMALA AVDRAG FÖR DEN SOM BETALAR KAPITALSKATT.

Tar skatten med ro

INGEN PANIK TROTS ATT BESKATTNINGEN ÄNDRAS. TOROLF BONÄS SER KAPITALSKATTEN SOM RÄTTVIS. HAN SPARAR EN DEL ÄLDRE SKOG FÖR KOMMANDE BEHOV.

– Visst har jag dragit en viss nytta av arealbeskattningens fördelar. I en något snabbare takt har jag förnyat gamla skogar.

Torolf Bonäs i Nykarleby hör till dem som ser fram emot kapitalskattens intåg. Han är jordbrukare och företagare. Han är också ordförande i Nykarleby skogsvårdsförening.

– Skönt att bli av med areal-skatten. Det finns ingen logik i att betala skatt för en uppskattad intäkt.

Att den verkställda beskattningen dessutom är progressiv ser han som alldeles galet.

– Att skogen skulle ge mer åt en skogsägare som har en högre inkomst från annat, det ser jag som fullständigt felaktigt.

Låga virkespriser i början

Vid valet av skattesystem anlitade Bonäs skogsvårdsföreningens tjänsteman för en jämförelse. Dataprogrammet som var enkom utarbetat för beräkningen gav besked. Skogslägenhetens fördelning av utvecklingsklasser och de avverkningsmöjligheter som fanns motiverade arealbeskattning.

Förnyelseavverknings i början av perioden hade minimerat skatten. Under de första åren höll Bonäs dock igen med virkesförsäljningen.

– I början av övergången var virkespriserna så låga, så några avverknings var absolut inte aktuella då för min del.

En svaghet i beräkningsprogrammet påpekar Bonäs. För

att kunna räkna ut arealskatten i jämförelsen beaktades naturligtvis skogsägarens totalinkomst. Sådant kan vara knepigt att sja om tretton år framöver. De skogsägare som haft en förändrad inkomst under övergången har i värsta fall gått på en riktigt nit.

Överåriga först

När det blev lite bättre fason på virkespriserna vaknade också virkesförsäljningen till liv. Så också hos Bonäs.

Det var de förnyelsemogna skogarna som var efterfrågade på marknaden och gav det bästa priset. Det var också de skogarnas som var i störst behov av åtgärd.

– På skogslägenheten fanns en del överåriga skogar. Rotrötan var utbredd. Det var hög tid att avverka dem i vilket fall som helst.

Det finns fortfarande sparad gammal skog på lägenheten, men av friskare modell.

– Delvis är det behovet av byggnadsvirke som får mig att hålla tillbaka. Men en viss potential avverkningsbar skog är också bra att ha för oförutsedda situationer.

Fel men förstaeligt

Det faktum att skatteomläggningen lett till väldigt intensiva förnyelser medan beståndsvården kommit i skymundan ser Bonäs som både beklag-

ligt och fel, men en naturlig följd av systemet.

– Själv har jag också noga utnyttjat de avdrag och möjligheter till skattefrihet som finns. Allt avverkat har blivit planterat.

Förnyelseavdrag och skattefrihet beviljas när förnyelsen är gjord. Vi naturlig förnyelse betyder det vid den tidpunkt, när fröträden är avlägsnade.

Skötsel enligt behov

Bonäs erkänner utan omsvep, att det också i hans skog är den beståndsvårdande sidan som gnager samvetet.

– Det har däremot ingenting med skatten att göra. Tidsbristen är skuld till eftersläpningen.

Familjen är självverksam. Dottern och sonen är de som sköter skogsodling och plantskogsvård. Att skjuta på plantskogsvården för att kunna utnyttja kapitalskattens avdrag har Bonäs inte en tanke på. Här är det skötselbehovet som är det väsentliga.

– Plantskogarna börjar bli i skick. De är gallringarna vi ligger efter med.

En gallring tänker sig Bonäs ännu hinna med, innan kapitalskatt krävs för det sålda virket.

De förnyelsemogna skogar som finns får stå och vänta på rätt tillfälle.

Att kapitalskatten kräver mer aktivitet av skogsägaren bekymrar inte.

– Kapitalskatten är rättvis. Den grundar sig på verklig inkomst och verkliga avdrag. Det gäller bara för oss skogsägare att hålla noggrannare koll på vårt skogsbruk för att kunna utnyttja avdragsmöjligheterna. ○

TOROLF BONÄS HYSER INGEN ORO FÖR KAPITALSKATTEN.

TEXT OCH FOTO:
ANNE MANNER

Deposition med möjlighet till extra avkastning

Aktia Kombi-depositionen 1/2004 passar dig som sätter värde på att ditt kapital är tryggt. Utöver en årlig fast ränta på 0,5 % får du en möjlighet till en tilläggsavkastning på hela 10 %*.

Tilläggsavkastningen är bunden till utvecklingen av tre internationella företags aktiekurser. Om alla dessa kurser utvecklas gynnsamt betalas en extra avkastning på 10 %.

Aktia Kombi-deposition 1/2004

Försäljningstid: 12.1-20.2.2004
Minimideposition: 1 000 euro
Depositionstid: 2 år

* Den eventuella tilläggsavkastningens storlek fastställs 26.2.2004 och den kan vara 8-12 %. Utan tilläggsavkastning är den effektiva årliga avkastningen 0,5 % och med tilläggsavkastning 5,22 % (om tilläggsavkastningen är 10 % och depositionen har gjorts 12.1.2004).

Välkommen till vårt kontor för att göra din egen Aktia Kombi-deposition! Mera information får du även på adressen www.aktia.fi och Aktias telefonservice 010 247 010.

Värmeföretagen blev fler

VÄRMECENTRALERNA ÖKAR I ANTAL. UNDER 2002 SKEDDE DEN HITTILLS STÖRSTA ÖKNINGEN. 40 NYA VÄRMECENTRALER MED TRÄENERGI SÅG DAGENS LJUS.

En undersökning gjord av Arbetssektorsförbundet, alltså Työtehoseura, visar att i slutet av år 2002 ansvarade värmeföretagare för 176 värmecentraler med någon form av bioenergi.

Antalet steg med 40 under fjolåret. Värmecentralerna fanns i 110 olika kommuner. Största delen av värmen levererades till kommunala fastigheter eller till värmenät. Endast en tiondel var värme producerad för företag eller privata kunder.

Större effekt

I ännu snabbare takt än antalet värmecentraler har storleken på värmecentralerna ökat. Medeleffekten per värmecentral var enligt undersökningen 0,47 MW. År 1998

fanns 67 värmeföretag med en effekt på 0,32 MW i medeltal. Den totala effekten i slutet av år 2002 var för de 176 värmeföretagen hela 82 MW.

För år 2003 finns än så länge bara förhandsuppgifter, baserade på vetenskap om byggnation samt prognoser. Totaleffekten ser ut att kunna stiga till 100 MW. Ökningen höjer också medeltalet. Med hjälp av den skulle medeleffekten per värmecentral bli 1,1 MW.

Råvara från skogen

Det är i huvudsak skogsflis som värmecentralerna använder. Formen varierar, men drygt 90 procent av det fasta bränslet härstammar från trä.

Under 2002 eldade värmeföretagarna upp drygt

260 000 löskubikmeter råvara fasta bränslen. Av den volymen stod torven för knappt 18 000 kubikmeter. Torv användes i endast tre värmecentraler. Cirka 214 000 kubikmeter skogsflis användes, medan briketter och pellets bidrog med 4 900 kubikmeter. Olika spillprodukter såsom spån, ytvirke efter sågning med mera stod för den resterande mängden.

Uttryckt i fastkubikmeter använde värmeföretagarna 86 000 kubikmeter skogsflis som bränsle. Den mängden är dock bara en bråkdel av allt skogsflis som används i Finland. Närmare bestämt 6,7 procent av totala 1,3 miljoner kubikmeter.

Fortsatt ökning

Undersökningen tog också reda på skogsflisens sammansättning. 42 procent var okvistat eller delvis kvistat energivirke. En tredjedel av mängden var slånor, alltså kvistad energived. Lump, allt-

så vid avverkning ratade grövre stamdelar, utgjorde 23 procent av skogsflisens totala mängd, medan hyggesrester endast bidrog med 3 procent.

Mängden använd skogsflis har stigit stadigt under årens lopp. Under år 1998 var totalmängden drygt 70 000 kubikmeter, i lösa mått räknat.

Prognoserna för år 2003 ger vid handen att cirka 240 000 kubikmeter skogsflis skulle ha slussats till alla de värmecentraler som använder bioenergi.

Växande yrkeskår

Värmeföretagare var i början av 1990-talet ett nytt yrke. Under de gångna åren har två former av företag vuxit fram. Dels finns de värmeföretagare och företagarringar, som ofta ansvarar för någon värmecentral vid sidan av ett lantbruk. Typexempel på de värmecentraler den gruppen har hand om är sådana som levererar värme till skolor eller andra enskilda kommunala fastigheter.

Den andra typen är de värmeandelslag eller aktiebolag som bildats. De har ofta hand om större anläggningar. Andelslagen och aktiebolagen är till antalet färre, 50 stycken i slutet av 2002. De handlade 75 värmecentraler av modell större.

Omsättningen var enligt undersökningen större i andelslagen och aktiebolagen än i värmeföretagen och företagarringarna.

Ersättning för värmeproduktion

Värmeföretagens totala omsättning var under år 2002 ungefär fem miljoner euro.

För producerad värme i anläggningar med en fastbränsleeffekt under 600 kW fick värmeföretagen i medeltal 32 euro

ALLT FLER VÄRMECENTRALER SOM VÄRMS MED BIOENERGI SER DAGENS LJUS.

ANVÄNDNING AV TRÄENERGI GÖR GOTT ÅT SKOGSVÅRDEN.

i ersättning per producerad MWh. I större anläggningar betalades en ersättning om 20 euro för motsvarande mängd.

För de företagare som investerat i värmecentraler var ersättningen högre. Inom de mindre anläggningarna var ersättningen då 38 euro per producerad MWh, medan summan i större anläggningar var 35.

Nöjda företagare

De senaste tre åren har gett större andel nöjda värmeföretagare. Nästan hälften ansåg att ersättningen motsvarade kostnaderna bra eller ganska bra. År 1999 var endast en fjärdedel av den åsikten.

Endast tre procent av värmeföretagarna var under våren 2003 missnöjda. År 1999 var andelen en tiondel.

Utvecklingen har gått framåt ekonomiskt för värmeföretagen. För år 2002 uppgav över hälften av värmeföretagarna, att ersättningen stigit. För 44 procent stod ersättningen på

samma nivå, medan 6 procent uppgav, att den sjunkit.

Åsikter om avtal

Leverantörsavtalen fick inte riktigt lika höga vitsord. 13 procent av värmeföretagarna

sade sig vara mycket nöjda med sina avtal, medan 83 procent föredrog att bedöma sig som ganska nöjda. Endast fyra procent var direkt missnöjda med sina avtal.

Enligt värmeföretagarna själva är lönsamheten för de flesta god. Hela 60 procent ansåg verksamheten som lönsam eller mycket lönsam. 38 procent uppgav den vara nöjaktig ekonomiskt sett, medan två ansåg verksamheten som olönsam.

Många tror på ökning

Framtidstro finns bland de tillfrågade. Hälften av värmeföretagarna tror på en stabil treårsperiod framöver. Mer än 40 procent förespår en ökning av den egna verksamheten, medan endast två stycken företagare tror att de lagt ned sin verksamhet före utgången av år 2006.

De hinder för vidare utveckling var enligt företagarna dels brist på nya värmecentraler, dels brist på efterfrågan. Också tidsbrist eller saknade ekonomiska resurser för investering i nya värmecentraler uppgav företagarna som käppar i hjulet för det egna företagets expansion.

För informationen till vär-

meföretagarna stod i de flesta fallen skogscentralerna. Förklaringen ligger i att energirådgivarna oftast återfinns under skogscentralernas tak.

Tio års perspektiv

Under tio års tid har nu Arbetseffektivitetsföreningen följt upp och utvecklat värmeföretagens verksamhet. År 1993 fanns endast tre värmeanläggningar. Utvecklingen visar, att arbete för att underlätta värmeföretagens uppkomst verkligen ger resultat. Inom de regioner där olika projekt startats och anskaffningar gjorts finns också de flesta värmeföretagen och värmeanläggningarna.

Undersökningen som här presenterats gjordes under våren 2003. Alla de värmeföretag som i början av år 2002 fanns med i Arbetseffektivitetsföreningens register omfattades. Uppgifterna samlades genom frågeformulär som sändes ut till företagen. ○

TEXT OCH FOTO:
ANNE MANNER

Källa: Työtehoseuran metsätiedote 10-2003 (668)

PÅ VÄG FRÅN SKOG TILL VÄRME.

Läroavtal gav examen

SKOGSARBETARE OCH ENTREPRENÖRER HAR TAGIT GRUNDEXAMEN INOM SKOGSBRUK. UTBILDNINGEN HAR SKETT GENOM LÄROAVTAL. BREDARE KUNSKAP I EN ALLT MER KRÄVANDE BRANSCH SAMT KONTAKTEN MED YRKESBRÖDER UPPSKATTAR DE NYUTEXAMINERADE MEST.

Strax innan årsskiftet fick 17 garvade skogsmän sin grundexamen inom skogsbruk. I närapå tre års tid har de kombinerat arbete med utbildning. Det är både skogsarbetare och entreprenörer som enligt läroavtal höjt sin kompetens. De utför sitt dagliga värv främst hos de österbottniska skogsvårdsföreningarna. Även en skogsarbetare anställd av staden Kristinestad återfinns i gruppen.

Många parter

Utbildning enligt läroavtal betyder många inblandade parter. Läroavtalsbyrån är den som handhar ersättningsidan. Det är också hit de studerande lämnar regelbundna utvärderingar under kursens gång. Utvärderingen görs tillsammans med arbetsgivaren.

Såväl arbetsgivare som studerande får en viss ersättning. Arbetsgivaren ersätts för handledning i arbetslivet. De studerande ersätts för förlorad inkomst under studiedagar. Det är också läroavtalsbyrån som, enligt behov från fältet, beställer utbildning. Utbildningen som ledde fram till grundexamen i skogsbruk skötte Svenska yrkesinstitutet.

Yrkesprov per modul

Tomas Lundström och Björn Eriksson har hållit i trådarna för kursen och skött den mesta undervisningen.

– Det var nog på ganska

svaga knän vi som lärare började undervisningen. Det var kunnigt folk med en enorm sammanlagd arbetserfarenhet som inledde sina studier, säger Lundström.

Det visade sig snart, att intresset bland de studerande var stort.

– Vi utgick från, att entreprenörerna stannar hemma

när ämnet stora skogsmaskiner lärs ut, precis som vi väntade oss manfall, när skogsarbetarnas arbete stod på programmet. Yrkesprovet hade räckt för att klara examen. Men deltagarna ställde mangrant upp, om inte särskilda förhinder kom i vägen.

Under utbildningen har examensgrunderna givetvis varit utgångspunkt. Undervisningen har omfattat olika moduler som avslutats med yrkesprov. Skogsskötsel, miljövård med påföljande naturvårdsexamen, stora skogsmaskiner samt drivning och skogsbruksplanering är en del av allt som de studeran-

de lärt och presterat bevis på kunskaper i.

Anpassad enligt säsonger

Eriksson påpekar det faktum, att examen är förankrad på hög nivå.

– Själva examensbetyget ges av en landsomfattande examenskommission, som är utsedd av Utbildningsstyrelsen. De utexaminerade får också ett intyg över deltagande i utbildningen.

Även yrkesproven är föremål för bevakning på bred front.

– Här gäller en trepartsprincip. En representant från arbetsgivarsidan, en från arbetstagarna och en från skolan ingår i en bedömningsgrupp, säger Eriksson.

Utbildningen pågick under lite längre tid än vad som skrevs i den ursprungliga planen.

– Från första början lovade vi arbetsgivarna att inte kalla till närstudier under den brådsta tiden. Det betyder att vi hade uppehåll speciellt under planteringssäsongerna, under vår och höst.

I höst pågick planteringarna länge, och utbildningen fick invänta säsongens slut innan slutrakan nåddes.

Social kontakt och livsmiljö gav mest

– Det mest givande i kunskapsväg som utbildningen gett ligger nog på miljösidan. De särskilt viktiga livsmiljöerna behärskade jag inte fullständigt före utbildningen, men nu sitter de.

Den sammanfattningen står Ingvald Boberg från skogsvårdsföreningen Norrskog för.

– Det som ändå gett mest är nog den sociala kontakten. I utbildningen deltog folk från

INGVALD BOBERG VALDE ATT HÖJA KOMPETENSEN I SITT ALLT MER KRÄVANDE YRKE.

GRUNDEXAMEN INOM SKOGSBRUK HAR FÖLJANDE PERSONER TAGIT: AHLBÄCK TORE MALAX SKOGSVÅRDSFÖRENING, BJÖRNVIK HANS-ERIK NORRSKOG, BOBERG INGVALD NORRSKOG, BÖLING JAN-ERIK KRISTINESTAD, HILL HENRIK ORAVAIS SVF, HONKANEN JOAKIM KORSNÄS SVF, LYBÄCK MATTS-ÅKE ÖVERMARK SVF, MELIN ANDERS MALAX SVF, RISBERG VOLMAR PÖRTOM SVF, SANDÉN ROLAND ÖVERMARK SVF, SKOG HANS MALAX SVF, STORBACKA GÖRAN NORRSKOG, SÖDERHOLM KIM NYKARLEBY SVF, UDD LARS-EDVIN MALAX SVF, WESTERLUND PETER NORRSKOG, ÅNÄS JAN NORRSKOG, ÖSTERBERG BENGT-ERIK MALAX SVF.

hela Österbotten. Det var lärorikt att lära känna de andra, och framför allt att se hur arbetsuppgifterna skiljer sig. Olika sätt att utföra samma slags arbete var också intressant att genom sina yrkesbröder få lära sig.

Yrke i förändring

Boberg kan blicka tillbaka på 23 år i skogsarbete. Under den tiden har han förändrats från ren huggare till mångsysslare.

– Det är helt otänkbart idag, att som alldeles oerfaren nappa tag i en röjsåg och börja jobba. Kraven på oss skogsarbetare har stigit enormt under årens lopp.

Boberg minns tider då arbetsledningen stämplat träd som ska avverkas. Likaså var det standard att råar och figurer var ordentligt märkta förut. Det var också vanligt att arbetsledaren visade ett aktuellt arbetsområde ute i terrängen.

– Idag krävs en helt annan självständighet av alla i skogsarbete. Nu gäller det att med karta i hand ta sig till skiftet. Det är sällan arbetsledaren har tid att ens banda in figurer eller råar.

Ansvar för skogens framtid

Boberg poängterar det ansvar som vilar på skogsarbetarens och entreprenörens axlar.

– En ordentlig kunskap behövs för att bedöma ett bestånd. Rätt stamval vid plantskogsskötsel och gallring är avgörande för skogens hela fortsatta utveckling. Vid planteringen hänger det långt på skogsarbetaren hur förnyelsen lyckas. Det är synnerligen viktigt att kunna välja rätt planteringsställe.

Att en del bestånd kan vålla huvudbry för även en kunnig person inom skogsbruk är ingen hemlighet.

– Bestånd där ett annat trädslag än det planterade tagit

över kräver verkligen kunskap. Ibland står valet mellan att rädda vad som räddas kan av planterad tall eller att tvingas satsa på björk som huvudträdsdrag, även om marken kanske bättre lämpar sig för annan produktion.

Många beslut faller på den som utför arbetet.

– Det är långt ifrån alltid som förmännen hinner bekanta sig med ett helt arbetsområde.

Här kommer självständighet och goda kunskaper väl till pass. Snabba beslut är ett måste i arbete med ackordlönesättning.

Styrka också för arbetsgivaren

I egenskap av arbetsgivare är Thomas Jåfs, Malax skogsvårdsförenings verksamhetsledare, väldigt nöjd. Fem av föreningens skogsarbetare och entreprenörer återfinns bland de utbildade.

– Kompetenshöjningen är ett lyft också för föreningen. Det är en styrka att ha kunnigt folk.

Jåfs menar, att den förut höga arbetskickligheten nu är utökad med ytterligare insikter.

– Utökade kunskaper i allt som rör miljövård är speciellt viktiga idag.

Jåfs hoppas redan på en ny utbildning av samma art. Malax skogsvårdsförening ser gärna, att också resten av föreningens arbetsstab besitter det bevis på kunskap, som en examen är. ○

TEXT OCH FOTO:
ANNE MANNER

Varierande väderförhållanden

DE SENASTE ÅRENS EXCEPTIONELLA VÄDERLEK HAR KNAPPAST UNDGÅTT NÅGON. HÅLLER DET PÅ ATT SKE EN KLIMATFÖRÄNDRING I FINLAND?

Häftiga stormar har under de senaste åren dragit över landet och resulterat i stormskadad skog.

Sommaren präglades av ihållande torka som ledde till att granarna torkade på rot. Och ännu i början av december var det plusgrader.

En grad varmare på vintern

Sett ur ett globalt perspektiv har FN:s klimatpanel IPCC konstaterat i en rapport att inverkan av människans verksamhet syns i klimatet. Framförallt växthusgaserna som uppstår som en följd av utsläpp från energiproduktion och -konsumtion värmer jordklotets klimat.

Men det är inte det lättaste att särskilja om extrema väderfenomen härstammar från en normal variation i väderförhållanden, eller om det är ett direkt resultat av klimatförändringen.

– Vi har i Finland alltid haft kraftiga variationer i väderförhållandena. Speciellt kustregionen är utsatt för variationerna eftersom havet i allra högsta grad inverkar på väderförhållandena, till exempel genom vindriktningen och hur länge havet är öppet, säger övermeteorolog **Jaakko Helminen** på Meteorologiska institutet.

– Då man jämför vintermånaderna under tidsperioden 1961–1990 med motsvarande tidperiod 1971–2000, kan man se att vintermånaderna i Finland har blivit i genomsnitt

en grad varmare, säger Helminen.

Positivt för jordbruket

Forskare som studerar klimatförändringar har uppskattat hur klimatförändringar skulle påverka människorna och naturen.

För Finlands del skulle en klimatförändring ha en positiv inverkan på Finlands jordbruk.

Då klimatet blir varmare skulle jordbrukare kunna odla senare och bättre avkastande sorter, som exempelvis olika höstsädesslag och majs. Även kraven på produktionsbyggnader skulle sänkas och betesperioden förlängas.

– De negativa följderna av en klimatförändring är att olika växtskador skulle öka och nya skadegörare, som till exempel Coloradobaggen, skulle kunna få fotfäste hos oss, säger Helminen.

Dessutom kan näringsutsläppen öka på grund av att näringsämnen frigörs i större mängder.

Ur globalt perspektiv skulle en klimatförändring leda till allvarliga konsekvenser för världens livsmedelsproduktion. Odlingsområden i USA, Sydamerika och runt Medelhavet skulle drabbas då de torra perioderna och de häftiga regnperioderna skulle öka och avsevärt försämra skörden.

Skogen utsatt

I Finland skulle skogen drabbas hårt av en klimatförändring. Skogarna i södra Finland skulle börja likna skogarna i Mellanuropa.

Professor Seppo Kellomäki konstaterade i seminariet "Vårt framtida klimat" att en klimatförändring kunde leda till att skogarnas tillväxt i Finland ökade med 40 procent. Tyngdpunkten för den ökade tillväxten skulle vara i norra Finland. I södra Finland skulle tillväxten till och med kunna minska.

Det är barrträden som skulle få ge vika för lövträden därför att barrträd har en mycket lång reaktionstid för förändringar. Barrträden skulle behöva århundraden och inte årtionden för att hinna anpassa sig till klimatförändringen.

Foto: Skogsbrukets bildarkiv

VI FICK VÄNTA LÄNGE PÅ SNÖN OCH VINTERN. KRAFTIGA VARIATIONER I VÄDERFÖRHÅLLANDENA HÖR TILL FINLANDS KLIMAT.

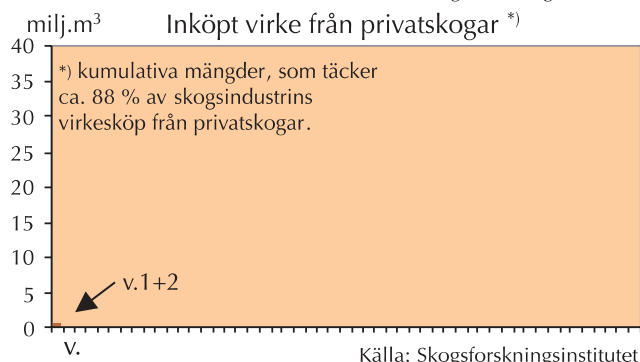
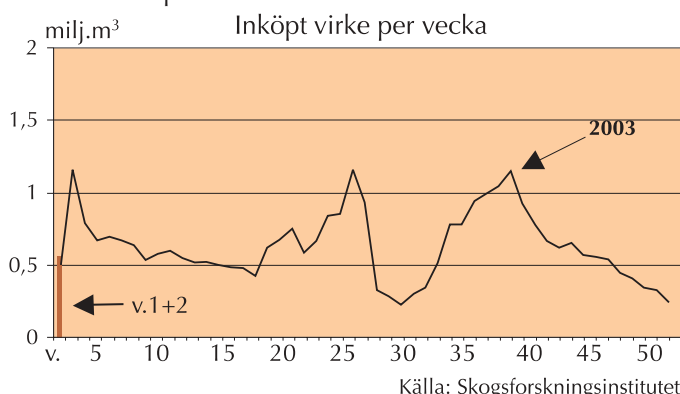
TEXT:
MARIANNE PALMGREN

Kort vinter kan förlänga drivningstiden

Avverkningar av så kallade vinterstämplingar, dvs. avverkningsytor som enbart kan avverkas på frusen mark, har äntligen kommit i gång. På många platser är det en månad senare än normalt. Om vintern blir kort, leder det att skogsbolagen inte hinna avverka alla de rotposter som de har inprickade i sitt program. En del rotposter avverkas därmed först nästa vinter då drivningstiden är två år.

Skogsägare som råkar ut för det kan vända sig till virkesköparen för att diskutera sig till ett andra förskott eftersom den slutliga virkeslikviden kommer att dröja. Det första förskottet utbetalas i regel inom en månad efter att köpekontraktet undertecknats.

OBS! I virkespristabellen är inköpsmängderna under årets två första veckor hopräknade. ○

I prisstatistiken anges sex virkessortiment, timmer och massaved av tall, gran och björk. Inga specialsortiment ingår. Priserna anges både för rotköp och leveransköp, i euro per kubikmeter.

Uppgifterna baserar sig på de priser som inskrivs i virkeshandelskontrakt mellan virkesköpare och enskilda skogsägare. T.ex. prisjusteringar som kommits överens om med avtalskunder ingår inte och inte heller tidighetstillägg i leveransaffärer.

Prisuppgifterna baserar sig på den information som Skogsindustrin rf varje vecka tillställer skogsforskningsinstitutet om inköpta virkesmängder från privatägda skogar samt virkespriser. Med privatägda skogar avses skogar som ägs av privatpersoner, samägda och samfälliga skogar samt skogar som ägs av städer och kommuner. I statistiken ingår inte mängder och priser som berör skogsbolagens egna skogar och inte heller Forststyrelsens skogar.

I statistiken över inköpta virkesmängder och priser ingår uppgifter från ca. 88 procent av alla virkesaffärer i privatägda skogar. Statistiken täcker bäst östra och norra Finland och något sämre södra och västra Finland. Utanför materialet är små och medelstora sågar.

De virkespris som anges per skogscentrals område och för hela landet är ett vägt medeltal av priset på de virkesmängder som köpts de fyra senaste veckorna. Om virkesmängden för något sortiment på en skogscentrals område vid rotköp är under 1.000 m³ och vid leveransköp under 500 m³, anges inget pris (...). Om mängden är 0 m³, anges 0 som pris. Det här garanterar att prisinformationen är tillräckligt representativ. ○

Förkortningar:

ROT = rotpris; det pris som köparen betalar åt säljaren vid rotförsäljning, då köparen har hand om avverkningen och skogstransporten

LEVERANS = leveranspris; det pris som köparen betalar åt säljaren vid leveransförsäljning, då säljaren står för avverkningen och skogstransporten

vecka	ROT		LEVERANS		vecka	ROT		LEVERANS	
	52	2	52	2		52	2	52	2
SC KUSTEN, Sydkusten					SC KUSTEN, Österbotten				
tat	43,0	42,4	44,8	46,8	tat	41,8	42,3	43,7	44,0
grt	42,9	42,2	47,2	47,8	grt	39,1	39,7	39,9	40,4
bjt	..	36,3	bjt
tamv	11,2	11,4	23,9	23,0	tamv	12,5	13,1	23,7	23,5
grmv	19,7	19,1	31,8	31,6	grmv	18,6	18,9	24,0	24,0
bjmv	10,2	10,6	23,5	24,1	bjmv	12,0	12,5	23,6	23,9
SC LOUNAI-SUOMI					SC HÄME-UUSIMAA				
tat	44,8	45,1	47,5	47,3	tat	45,7	45,7	47,4	49,3
grt	43,3	43,5	44,4	44,2	grt	44,5	44,6	45,8	46,1
bjt	34,4	bjt	40,9	40,5
tamv	12,6	12,2	23,7	23,7	tamv	11,3	11,3	22,2	21,9
grmv	21,3	21,4	29,3	29,1	grmv	21,0	20,9	30,3	30,3
bjmv	11,4	11,5	23,0	22,9	bjmv	11,0	10,8	22,7	22,5
SC KAAKKOIS-SUOMI					SC PIRKANMAA				
tat	47,2	46,8	48,6	48,7	tat	46,5	46,8	46,9	46,4
grt	45,1	45,0	45,8	46,4	grt	44,2	44,6	45,6	45,3
bjt	42,2	42,0	bjt	37,8
tamv	12,3	11,7	24,1	24,0	tamv	11,7	13,0	23,3	23,9
grmv	20,6	20,4	29,7	29,1	grmv	21,6	21,8	29,0	28,3
bjmv	11,7	11,8	22,9	22,7	bjmv	11,1	12,5	22,8	22,8
SC ETELÄ-SAVO					ETELÄ-POHJANMAA SC				
tat	46,9	47,0	50,2	50,4	tat	45,9	45,9	46,1	46,1
grt	45,0	44,7	46,1	46,8	grt	40,9	40,9	41,7	42,3
bjt	42,3	41,9	44,5	44,4	bjt
tamv	12,4	12,2	25,0	25,0	tamv	13,3	13,4	23,9	23,9
grmv	20,3	19,9	29,5	29,6	grmv	19,3	19,3	25,7	26,1
bjmv	11,8	11,8	23,9	23,9	bjmv	12,4	12,7	23,9	23,8
SC KESKI-SUOMI					SC POHJOIS-SAVO				
tat	46,5	46,0	47,4	..	tat	45,9	45,5	46,1	46,0
grt	44,6	44,7	44,6	44,6	grt	45,0	44,9	45,0	48,3
bjt	42,0	41,3	bjt	41,4	41,2
tamv	11,8	11,7	25,2	25,0	tamv	11,8	11,4	23,8	23,5
grmv	20,6	20,4	29,4	29,1	grmv	20,1	20,1	27,8	27,8
bjmv	11,9	11,6	24,4	24,5	bjmv	11,5	11,2	23,7	23,6
SC POHJOIS-KARJALA					SC KAINUU				
tat	45,6	45,1	46,9	46,3	tat	43,8	43,8	46,0	45,9
grt	44,1	43,8	44,9	44,3	grt	37,6	37,5
bjt	41,5	43,7	bjt	-	-
tamv	12,2	11,5	23,8	23,2	tamv	12,1	12,5	22,0	22,1
grmv	18,9	19,6	27,4	27,4	grmv	19,7	20,7	26,3	26,3
bjmv	11,6	11,3	23,0	22,9	bjmv	11,1	12,4	21,9	22,0
SC POHJOIS-POHJANMAA					SC LAPPI				
tat	44,8	45,0	47,1	47,3	tat	43,0	42,2	46,0	46,2
grt	39,5	38,8	41,2	..	grt	32,4	31,9
bjt	bjt	-	-	-	-
tamv	13,6	13,5	23,3	23,5	tamv	13,2	13,0	23,7	22,9
grmv	18,4	18,9	..	26,0	grmv	15,9	14,2	-	-
bjmv	12,9	13,0	23,1	23,2	bjmv	12,1	12,5	22,9	22,5
HELA LANDET									
tat	45,5	45,2	47,2	47,5	tat	= talltimmer			
grt	43,7	43,6	45,0	45,9	grt	= grantimmer			
bjt	40,6	39,9	42,3	42,5	bjt	= björktimmer			
tamv	12,5	12,3	23,8	23,6	tamv	= tallmassaved			
grmv	20,2	20,1	29,4	29,5	grmv	= granmassaved			
bjmv	11,8	11,9	23,4	23,4	bjmv	= björkmassaved			

TEXT: GERD MATTSSON-TURKU

Skadegörare hotar virkesimporten

EN LITEN MASK OCH EN FJÄRIL KAN DIREKT PÅVERKA FINLANDS SKOGSINDUSTRI. EU KRÄVER I ETT NYTT DIREKTIV ATT ALLT VIRKE SOM IMPORTERAS FRÅN RYSSLAND SKALL GRANSKAS VID GRÄNSEN SÅ ATT INTE FARLIGA SKADEGÖRARE KAN ETABLERAS I EUROPA.

Behovet av importerat virke är störst i Sydöstra Finland. För vissa fabrikers del täcks hälften av behovet av råvara med importerat virke.

För tillfället importeras cirka

13 miljoner kubikmeter virke från Ryssland till Finland. Ungefär 6 miljoner kubikmeter är barrträd.

Problemen hopar sig

Hittills har virkesimporten från områden väster om Ural kunnat ske utan granskningar och internationellt sundhetscertifikat eftersom man har räknat med att området hör till Europa.

Men nu hopar sig problemen kring virkesimporten från Ryssland. En planerad ändring i EU:s växtskyddsdirektiv kan leda till att barrvirke som importeras från länder som inte hör till EU skall ha ett internationellt sundhetscertifikat och

att allt importvirke skall granskas vid gränsen.

Ändringen i växtskyddsdirektivet baserar sig på att det till Europa importeras virke från länder som har ytterst farliga skadegörare. Man vill inte att dessa skadegörare skall få tillträde till Europa.

Sänkt granskningsfrekvens

Det kommer ungefär 150 000 virkesklass från Ryssland per år. Majoriteten av virkeslassen består av både löv- och barrträd.

Att fysiskt börja granska varenda ett lass betyder en hel del mera arbete för Kontrollcentralen för växtproduktion.

– Vi kommer att bli tvungna

att märkbart öka på våra personalresurser. Men att börja granska varenda ett virkeslass vid gränsen är en omöjlighet, säger direktör **Hannu Kukkonen** från Kontrollcentralen för växtproduktion.

Finland och Sverige har som målsättning att kommissionen skulle bevilja en sänkt granskningsfrekvens. Dessutom föreslås att granskningarna inte utförs vid gränsen utan vid fabriker och sågarna.

– Beslutet om en sänkt granskningsfrekvens kommer tidigast att fattas i slutet av april. Direktivändringen är planerad att träda i kraft i redan i juli. Ifall direktivändringen träder i kraft påbörjar vi granskningarna, men i full beredskap är vi först i

Foto: Anu Jousinen

VIRKE FRÅN RYSSLAND
ANLÄNDER TILL TERMINALEN I IMATRA.

början av år 2005, konstaterar Kukkonen.

Kukkonen utgår dock från de förhandlingar som nu förs kommer att leda till att en sänkt granskningsfrekvens blir möjlig.

Risken obefintlig

Det har under årtionden lagts ner en hel del resurser på att forska i de eventuella skaderisker som är förknippade med att importera virke från Ryssland.

– Ur växtskyddssynvinkel finns det inte ett behov att öka granskningsfrekvensen för importvirket från områden väster om Ural, konstaterar Kukkonen.

Överdrivna hotbilder

Även från Skogsindustrihåll anser man att en ökad granskningsfrekvens inte är nödvändig och att skaderiskerna är överdrivna.

– Ungefär hälften av importvirket kommer från närområdena kring Murmansk, Karelen och Leningrad. Undersökningar gjorda av både Skogsforskningsinstitutet och Kontrollcentralen för växtproduktion ger vid handen att det i dessa områden inte finns skadegörare som kan spridas till Finland, säger avdelningschef **Pertti Litmanen** på Skogsindustrin r.f.

– Om direktivändringen träder i kraft leder det till att kostnaderna för virkesimporten ökar. Kontrollen kommer dessutom att fördröja och stoppa gränstrafiken.

Litmanen efterlyser klarare förfaringsätt. Till exempel att man skulle definiera de områden i Ryssland som är fria från skadegörare från vilka virkesimporten inte skulle begränsas.

– Om obegränsad virkesimport inte godkänns kan en sänkt granskningsfrekvens vara en modell som kunde fungera i praktiken. Industrin kan också gå med på att inte ta in obehandlat virke till Finland, säger Litmanen.

Snålskjuts på importerat virke

Risken att skogsskadegörare åker snålskjuts med importerat virke är en realitet. Tills vidare är dock Europa fri från ett antal allvarliga skadegörare som härjar i bland annat Kanada, Japan och Kina.

Om en allvarlig skadegörare som inte hör hemma i vår natur, plötsligt får en möjlighet att etablera sig här, är träden i praktiken skyddslosa. De har inga under årtusenden uppbyggda mekanismer som skulle skydda dem mot angrepen.

Det är den sibiriska tallspinnaren och tallvednematoden som bär orsaken till den planerade ändringen i EU:s växtskyddsdirektiv.

– Tallvednematoden finns inte i Sibirien. Den egentliga orsaken till direktivändringen beror på att flera medlemsländer misstänker att farliga skadegörare via Ryssland kommer in till Europa. Därför krävs ett internationellt sundhetscertifikat för att bevisa de importerade virkets ursprung, konstaterar Kukkonen.

Sibirisk tallspinnare och tallvednematod

Den sibiriska tallspinnaren och tallvednematoden är allvarliga skadegörare. Till exempel mellan åren 1932–1957 förstörde den sibiriska tallspinnaren sju miljoner hektar skog i västra Sibirien.

Arten lär ska kunna förflytta sig med en hastighet på 15–40 kilometer per år. Äggen och larverna sprids med träprodukter, plantor och kvistar.

Tallvednematoden är inte en insekt utan en 0,5–1 mm stor rundmask. För sin naturliga spridning är tallvednematoden beroende av skalbaggar, främst tallbocken. Tallbocken finns i Finland. Masken åker helt enkelt snålskjuts i tallbockens luftrörssystem och kan på så sätt förflytta sig till ny områden.

Tallvednematoden kan sprida

Foto: Skogsbrukets bildarkiv

TRÄDEN STÅR FÖRSVARSLÖSA MOT ALLVARLIGA SKADEGÖRARE SOM INTE HÖR HEMMA I VÅR NATUR.

das till andra länder och kontinenter med hjälp av transport av smittat virke. Masken kan bilda ett vilostadium som kan överleva i virke under en lång tid.

Tallvednematoden kan angripa ett stort antal barrträd, även vår tall och gran. Tallved-

nematoden är kapabel att döda en fullstor tall på några månader. Masken täpper till trädets ledningsbanor och hindrar vattenupptagningen. ○

TEXT:
MARIANNE PALMGREN

Husqvarna Great experience

Husqvarna 339XP

Helt i sin egen klass.

- Ettrig motor, accelererar snabbt.
- Stabil och lätt: bra gallringssåg!
- Såg för yrkesmän, hanterbarhet utan like.

www.husqvarna.fi

Svenskspråkiga återförsäljare

AURA Auran Tukkipartti
BORGÅ Flexo-Power
DALSBROK Oy Wuorio Ab
EKENÄS Bema-Center
HELSINGFORS Maskinaffär Olenius
JAKOBSTAD Eriksson's Skog och Trädgård
KALLTRÄSK S. & A. Ollila
KARIS Bema-Center
KIMITO Oy Wuorio Ab
KRISTINESTAD Kone-Ollila

KRONOBY Biskops Kvarn
KYRKLÄTT Porkkalan Pienkone
MARIEHAMN Byggarhuset
MASKU Mattilan Pyörä ja Pienkone
NYKARLEBY Sport & Maskin Johan
NÄRPES Sand's Marketing
SIBBO Maskinaffär Olenius
VASA Nygårds Maskin
VÖRÅ Nygårds Maskin
YTTERESSE Erikssons Verkstad
ÅBO Konetoimi Oy

**Klippa, såga eller trimma –
med Husqvarna lyckas du alltid!**

FRÅN VÄNSTER: GUY BERGKULLA, MICAEL BONDE, PATRIK BJÖRKNÄS, ANDERS LILLANDT, KENT LÖNNQVIST, KARL-CHRISTER SKRIFVAR, BO-GÖRAN DAHLGREN, BERNDT ANTFOLK, STIG ERLANDS, JOHAN LILLMANGS. PÅ BILDEN SAKNAS: HENRIK BJÖRSES, TOM LANDGÄRDS, STURE LINDEDAHL, LARS-ANDERS SJÖSTRAND.

Nyutdimmterade skogsbrukare Sydösterbotten

14 skogsägare i Sydösterbotten avslutade sin skogsbrukarkurs fredagen den 28 november 2003 i samband med ett studiebesök till Isojoen Saha i Storå.

Arrangör var fortbildningsenheten vid Svenska yrkesinstitutet.

Skogsbrukarkursen består av 35 kursdagar fördelat över 1,5 år, distansstudier och praktik i egen skog. Kursen anpassas efter deltagarnas önskemål så, att det är möjligt att delta också vid sidan av normal yrkesverksamhet.

En viktig målsättning med skogsbrukarkursen är att kunna erbjuda skogsägarna såväl kursdagar som individuell rådgivning för att deltagarna ska få både praktisk och ekonomisk nytta av sitt skogsbruk.

För närvarande pågår två liknande kurser, en i Gamla Vasa och en i Kristinestad. Fortbildningsenheten på SYI (Svenska yrkesinstitutet) räknar med att starta nya kurser på vårvintern 2004. ○

Majs och socker impregnerar virke

I NORGE HAR MAN TAGIT FRAM EN HELT NY TEKNIK FÖR MILJÖVÄNLIG IMPREGNERING AV VIRKE. I STÄLLET FÖR ARSENIK, KOPPAR, KROM OCH KREOSOT ANVÄNDS MAJS OCH SOCKER.

Biokemikalierna majs och socker trycks in i virket som härdas i ugn. Processen påminner om när man smälter socker i en stekpanna. Virket blir mörkt, hårt och väldigt beständigt, både i kontakt med jord och saltvatten.

Det behandlade virket väger nästan dubbelt så mycket som när det kommer från skogen. Det kommer att bli dyrare än det impregnerade virke som nu finns på marknaden.

Den första impregneringsfabriken med den här tekniken har nyss öppnats i en före detta kreosotanläggning i Norge. Den kommer att producera 5 000 kubikmeter impregnerat virke. Efter lite ombyggnad går tekniken att användas i de impregneringsfabriker som redan finns. ○

Källa: Skogsland 40/2003

Nya direktionser för skogsbruket

Jord- och skogsbruksministeriet har utnämnt direktionserna för landets skogscentraler och Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio för perioden 1.1.2004–31.12.2007.

Kustens skogscentral:

Statens representanter är

- avd.chef Harriet Herrmans, Österbottens TE-central
- biolog Mikaela Ahlman, Nylands miljöcentral

Skogsägarnas representanter är

- lantbruksråd Runar Lillandt, Kristinestad
- lantbrukare Mikael Antell, Pernå
- lantbrukare Magnus Aspelin, Pargas

Skogsindustrins representant är

- inköpschef Juha Mäntylä, Metsäliitto

Maskinentreprenörernas/skogsarbetarnas representant är

- maskinföretagare Magnus Träskman, Karis

Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio:

Statens representanter är

- överdirektör Timo Kotkasaari, Jord- och skogsbruksministeriet
- budgetråd Kati Suihkonen, Finansministeriet

Skogscentralens representanter är

- lantbrukare Mikael Antell, Pernå
- direktör Jorma Vierula, skogscentralen Etelä-Pohjanmaa
- förvaltare Reijo Virkkunen

Skogsindustrins representant är

- direktör Hannu Valtanen, Skogsindustrin rf

Obunden representant

- Kari Mielikäinen, Skogsforskningsinstitutet

Skogsvårdsföreningar:

Jeppo skogsvårdsförening

Östra Jeppovägen 22
66850 JEPPÖ
Tfn: (06) 7642 227
Fax: (06) 7642 258

Kimitonejdens skogsvårdsförening

Smålandsvägen 3
25700 KIMITO
Tfn: (02) 421 120, 040-5903 122
Fax: (02) 420 465

Korsholms skogsvårdsförening

Kvarngatan 15
65100 VASA
Tfn: (06) 3175 150, 0500-389 909
Fax: (06) 3175 138

Korsnäs skogsvårdsförening

PB 1
66201 KORSNÄS
Tfn: (06) 3641 456 (kl. 8-9)
Fax: (06) 3641 450

Kristinestads skogsvårdsförening

PB 15
64300 LAPPFJÄRD
Tfn: (06) 2222 008 (kl 8-9)
Fax: (06) 2222 248

Malax skogsvårdsförening

Magasinvägen 2 B 3
66100 MALAX
Tfn: (06) 3651 169
Fax: (06) 3651 169

Nykarleby skogsvårdsförening

Nygårdsvägen 5
66900 NYKARLEBY
Tfn: (06) 722 1510, 0400-180 581
Fax: (06) 785 6249 (stadens fax)

Nykarleby skogsvårdsförening rf

Munsala områdeskontor
Södra Munsalavägen 6 B
66950 MUNSALA
Tfn: (06) 7641 328

Närpes skogsvårdsförening

Östra gränden 4
64200 NÄRPES
Tfn: (06) 2241 214, 040-5038321
Fax: (06) 2241 490

Pörtom skogsvårdsförening

Centrumvägen 15
66270 PÖRTOM
Tfn: (06) 3661 499, 0400-561 343
Fax: (06) 3661 228

Skogsvårdsföreningen Norrskog

Bärklarsvägen 3
68810 YTTTERESSE
Tfn: (06) 7667 801, 766 7644
Fax: (06) 7667 854

Skogsvårdsföreningen Norrskog

Eugmo områdeskontor
Näsvägen 2 D
68560 EUGMO
Tfn: (06) 7282 123
Fax: (06) 7282 123

Skogsvårdsföreningen Norrskog

Karleby områdeskontor
Hakalaxgatan 41
67100 KARLEBY
Tfn: (06) 8318 467, 0400-562 635
Fax: (06) 8318 467

Skogsvårdsföreningen Norrskog

Kronoby områdeskontor
68500 KRONOBY
Tfn: (06) 8345 665
Fax: (06) 8345 665

Skogsvårdsföreningen Norrskog

Oravais områdeskontor
Karvatvägen 40
66800 ORAVAIS
Tfn: (06) 3850 059, 050-553 1232
Fax: (06) 3850 059

Södra skogsreviret r.f.

Mannerheimgatan 9-11 A
06100 BORGÅ
Tfn: (019) 580 993, 0400-615 227
Fax: (019) 580 051

Södra skogsreviret

Ekenäs kontoret
Stationsvägen 1
10600 EKENÄS
Tfn: (019) 2415 800
Fax: (019) 2415 805

Södra skogsreviret

Esbo kontoret
Esbogatan 4
02770 ESBO
Tfn: (09) 8550 044
Fax: (09) 8550 053

Södra skogsreviret

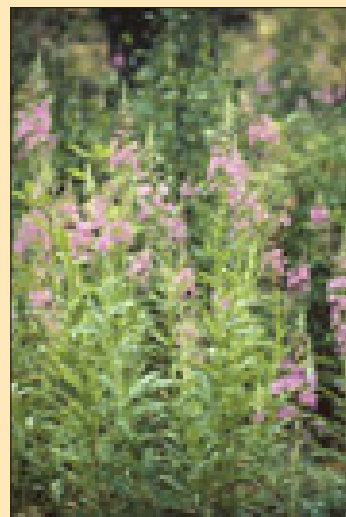
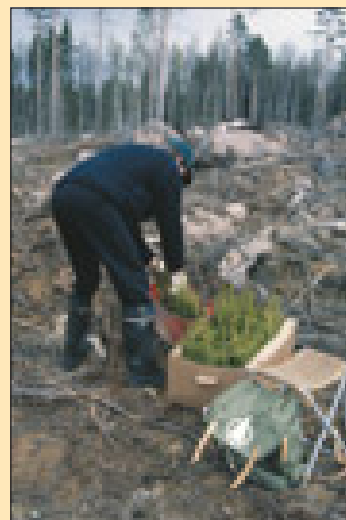
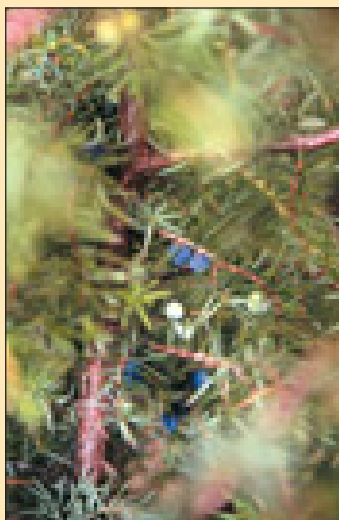
Lovisa kontoret
Drottninggatan 9
07900 LOVISA
Tfn: (019) 509 014
Fax: (019) 509 189

Terjärv skogsvårdsförening

Södra Terjärvvägen 9
68700 TERJÄRV
Tfn: (06) 8675 465, 0400-947 995
Fax: (06) 8675 357

Västabolands skogsvårdsförening

Köpmansgatan 5
21600 PARGAS
Tfn: (02) 4585 366, 0400-526 615
Fax: (02) 4583 501

Vörå-Maxmo skogsvårdsförening

Vöråvägen 61
66600 VÖRÅ
Tfn: (06) 3832 085
Fax: (06) 3832 085

Övermark skogsvårdsförening

PB 12
64611 ÖVERMARK
Tfn: (06) 2253 566, 0500-628 702
Fax: (06) 2253 566

Ålands skogsvårdsförening

Ålands landsbygdscentrum
22150 JOMALA
Tfn: (018) 329 636, 0400-781 096
Fax: (018) 329 639